

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

VÅR DANSKA
GÄST
POUL REUMERT
i
"MISANTROPEN"

Läs.....

DET LILLA LANDET
MED STORA MINNEN

+
FLAPPERNS RÖST
av Eskil Sundström

+
DEN LILLE MANNEN
Novell *av Rudolf Värnlund*

+
VEM SYR DEN VACKRASTE
KUDDEN?

Iduns fävlan avgjord
— i detta n:r

Almberg & Preinitz

K R Ö N I K A

OM EN BOK, OM MAT OCH OM BARNBARNBARN

DET ÄR EN BOK SOM ALLA MÖDRAR, alla kvinnor, bör läsa. Den handlar inte om barnavård, utan mer om vad som kan hända barnen, när de vuxit upp till ungdomar. Till så där en aderton års pojkar. Yngre med.

Boken heter *På Västfronten intet nytt*. Den är skriven av en ung man, som kom med i världskriget, innan han ännu tagit studenten. Hela skolklassen gick ut i kriget. "De bära sina grå vapenrockar och byxor och stövlar, men för de flesta är uniformen för stor, den slänger kring lemmarna, skuldrorna äro för smala, kroppen för liten, det fanns inga uniformer, som voro tillskurna efter deras barnmått."

De våga inte skrika högt, med av granater sönderslitna kroppar ropade de sakta jämrande på sina mödrar och tystna genast, när någon ser på dem.

Boken är skriven i dagboksform. Ett avsnitt slutar:

"Vi äro övergivna som barn och erfarna som gamla människor, vi äro råa och sorgsna och ytliga — jag tror vi äro förlorade."

Man talar endast med svordomar och de råaste ord, man står i kö vid manskapsbordellerna.

De kroppsliga fasorna äro sådana, att man tycker att hela jorden skulle dölja sitt ansikte, men de själsliga lidandena äro ännu mera fasansfulla. Tio rader om ett ryskt fångläger är som lika många årtusenden av bottenlöst elände.

Är det veckor, är det månader — år, som förgå? Det är bara dagar. Dagar vid fronten.

"På sidan om oss se vi tiden svinna i de döendes färglösa ansikten. Vi skyffla i oss mat, vi springa, vi kasta, vi skjuta, vi döda."

Jag säger det än en gång. *På Västfronten intet nytt* är en bok för mödrar!

När gossen på permission kommer hem, frågar modern:

— Är det mycket svårt därute, Paul?

Och gossen svarar.

— Nej, mamma, det är inte så farligt.

— Men gasen då, och allt det andra, säger modern frågande.

— Äsch, svarar gossen.

Men han tänker: det är min mor, som säger detta. Hon säger *gasen*, och *allt det andra*. Hon vet inte vad hon talar om. Skall jag tala om för henne att vi en gång hittade tre av motståndarnas skyttegravar, där folket stelnat, som om de träffats av slag. Överallt lågo människor med blå ansikten, döda.

Men han säger ingenting. Och när fadern undrar om han varit i närstrid, säger han nej. Ty det är farligt att uttrycka gräsligheterna i ord. De skulle icke längre låta bemästra sig. Och vad skulle man ta sig till, om allt som försiggår därborta vid fronten, bleve fullkomligt klart.

Skolpojarna sitta och förhöra varann i skolämnen. Men vad är det för nytta med allt man lärde. Man borde i stället lärt sig att

sticka en bajonett i magen och inte i bröstet, där den lätt fastnar i revbenen.

Som sagt, ännu en gång, boken om kriget vid Västfronten, är en bok för alla mödrar. som nu gå och ängslar sig för sina små pojkar. Äro rädda om de bli förkylda eller få ont i magen. Och vakta över att de ej måtte komma i dåligt sällskap.

"Vi äro magra och uthungrade. För oss trasar rödsoten sönder tarmarna. Man borde visa folket där hemma dessa grå, gula eländiga undergivna ansikten, dessa hopkrupna gestalter, som koliken pressar blodet ur kroppen på och som på sin höjd kunna göra en grimas med förvridna, ännu av smärtan darande läppar."

Det var hjältarna vid slutet av kriget! Se'n all mat var slut och ersatt med surrogat. Av hela klassen, som ryckte ut i krigets början, återstod två. De andra voro döda, lemlästade, vansinniga.

Än en gång: den unga tyska studentens dagbok är en bok som alla mödrar bör läsa. Den innehåller saker och ting, som alla mödrar bör veta. Alla kvinnor.

*

Apropos ljudfilmerna:

Nu har ljudet tagits i filmens tjänst. Nästa steg blir att man ger bilderna lukt. Ängarna skola sprida en doft av klöver och liljekonvalje, damerna skola dofta parfym, bilarna bensin. Synen, hörseln och lukten har fått sitt. Känslan, eller åtminstone känslan, har fått mer än sitt. Hur skulle det vara med litet smak?? Som omväxling.

Varje gång — så gott som — som man ser en film, förvånar man sig över hur någon kan komma på den idén att lägga ner arbete och pengar på ett sådant manuskript. Ett manus så urfånigt och smaklöst att enklaste vecko-tidning skulle tacka nej.

*

Nu skall jag be att få säga ett ord i en sak, som jag inte alls begriper, nämligen kokkonsten. Den med stort k.

Jag förstår inte det fina med den! Rent ut sagt, inte meningen med att göra matlagning till en av de sköna konsterna.

Enligt kokkonstsexperterna — vilka alltid äro manliga — saknar kvinnan alla förutsättningar för kokkonst. Hon saknar fantasi och skapande förmåga, är lat och konventionell. Hon äger ingen ätargenialitet. Och som följd därav icke något verkligt intresse för kokkonst.

Har hon ett sådant intresse, är det sekundärt, inspirerat av mannen.

.....
Manuskript, som insändas till Idun, skola, även om de undertecknas med signatur, vara försedda med namn, adress och returporto. För anonyma försändelser ansvaras icke. Honoraranspråk skola ovillkorligen uppgivas.

Brev till redaktionen skola sändas under adress: Iduns redaktion, och ej ställas till enskild redaktionsmedlem.

Jag tror att påståendet är alldeles sant. Åtminstone räcker inte mitt intresse till för alla de vidunderliga ting, som den högsta kokkonsten — personifierad i manliga kokkonstnärer — producerar.

Skolköksinspektrisen Gertrud Bergström har i en intervju förklarar, att hon inte heller tilltalas av allt detta invecklade jobb. (Som visserligen är rena barnligheter mot den konst, som förfäderna excellerade i. Men så var också medellivslängden då, ungefär hälften av vad den är nu.) Hon finner kokkonstnärernas recept tidsödande, invecklade, onödigt dyrbara.

Varför skall goda råvaror rotas ihop till oigenkännlighet?

Därför att de bli smakligare. Jag undrar det? Försök med att ge ett barn — en ofördärvad gom alltså — denna invecklade mat. Det reagerar ögonblickligen kraftigt.

Hade kvinnan fått vara i fred (och inte som vanligt varit rent brottsligt undfallande för den älskade mannen) hade släktet i detta nu alltjämt ätit nötter och rötter och frukt och litet gröt och mjölk, och druckit källans klara vatten. Och varit friskt och starkt och haft tänder. Och inte vetat vad magkatarr är. Och aldrig dött av slag i blomman av sin ålder. Utan varit piggt och krytt och friskt och fräscht och vackert och ungt.

Men mannen uppfann kokkonsten — han säger det själv — kvinnan totade efter och resultatet ser man dagligen (dock mindre ofta nu än förr): av mat fördärvade människor.

Enkel mat äter man inte ihjäl sig på. Det är de där underbara läckerheterna, all den där genialiskt tillrotade soppan, som tar kål på folk.

*

Nästan varje dag för med sig något nytt från Mussolinien. Det senaste är revideringen av den italienska äktenskapslagen. Åldern för äktenskaps ingående har *sänkts*. Helt originellt.

Flickor få nu gifta sig vid 14 år, gossar vid 16. Man kan alltså bli pappa och mamma därefter i en ålder, då våra barn knappt gått och läst.

Den tanke som ligger bakom den nya lagen är väl, att den skall tillföra staten flera medborgare. Ökad nativitet i ett överbefolkat land!

Den lilla som får barn vid 14, 15 år, när är hon egentligen barn själv? När får hon vara ung och bekymmerslös? Vill det sig riktigt mussolinskt är hon mormor innan trettio, mormorsmor före femtio.

Jag riktigt ser hennes åttioårsdag, med alla barn, barnbarn, barnbarnsbarn och barnbarnsbarnbarn samlade omkring henne! Bara nu inte allihopa dött av svält.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

DET LILLA LANDET MED STORA MINNEN

LETTLANDS KVINNOR ARBETA IVRIGT PÅ
SITT LANDS STABILISERING

ETT MÖTE MED LETTLANDS MINISTERFRU
I STOCKHOLM.

En dam, som i dessa dagar med anledning av lettländska presidentbesöket har mycket att bestyra, är madame Henriette Zarine, Lettlands ministerfru i Stockholm. Iduns intervju med madame Zarine ger oss en hel del intressanta upplysningar om den nya Östersjöstaten och dess kvinnor.

DET ÄR EN VISS OBESTÄMD TJUSNING med de påminnelser man då och då på andra vägar än böckernas får om det stora i Sveriges historia. Det är ju knappast passande med maktlystnad och äregirighet som kriterium på storheten för ett land, men man får inte för den lätta tillfredsställelse man som svensk känner vid påminnelsen om att det funnits ett Sverige före vårt, som varit större och farligare och haft mer att säga till om än nu. Fastän numera tala vi ju i stället med kulturens tungt vägande ord...

Lettlands presidents besök i Stockholm är en sådan påminnelse. Kanske säger oss inte namnet Lettland så mycket, men när man forskat i skrifterna och funnit, att det är sammansatt av det forna Lifland och Kurland, så säger det desto mer. Det talar om två små provinser som tagits och förlorats och tagits och förlorats igen, om en rad stormiga årtal, som dölja städer i brand och flottor i drabbning, tapperhet utan gräns och elände utan måtta. Och högst talar det om svensk istadighet mot slaviskt ursinne och svenska fåror i utländsk jord.

Svenskarnas intresse för de små länderna vid Östersjön bottnar kanske till en del just i detta: vad som rör sig och växer och utvecklas i ett sådant land som Lettland har några rottrådar i svenskt från tider långt tillbaka. Och inte bara det, att Lettland är ett litet land, som härdat ut flera stormar, trotsat flera erövrare och sett mer blod än många stora länder i den europeiska politikens centrum, gör

Minister Zarine på sommarnöje på Saltsjöbaden.

det intressant, utan lika mycket det faktum, att i Lettland av i dag någonting verkligen rör sig och växer och utvecklas. Åren närmast efter 1922, då det nya Lettland organiserades, måste med naturnödvändighet låta dess utvecklingskurva bilda en konstant rät linje. Lettland, där varje tum varit krigsskådeplats, måste helt ägna sina krafter åt att bygga upp vad krig och revolution och anarki raserat. Nu har Lettland kommit till den punkten, då det som ung självständig stat kan börja sin positiva utveckling mot politisk, ekonomisk och kulturell stabilisering. Lettland och dess främsta inom staten ha ett hjältemodigt arbete bakom sig och en stor uppgift framför sig — det är nu, som då svensk och ryss kämpade omkring Riga och ena freden tog vad den andra gav, ett intressant land.

Och med landet äro dess representativa män intressanta människor. Lettlands svenske minister, Charles Zarine, är en genom älskvärdhet och duglighet populär diplomat. Och när ministrerns maka vänligt ställde sig till vår disposition mitt i presidentbesöksbrådskan funno vi, att madame Henriette Zarine är en lika stor diplomatisk tillgång som ministrern för ett land, som vill värva vänner och beundrare.

— Lettiskan hör till den baltiska grenen av den baltisk-slaviska språkgruppen, — ett ögonblick begrundade vi med lätt fruktan, om det var på detta tungomål madame ämnade informera oss om sitt land. Älskvärt väljer dock värdinnan i den vackra salongen vid Birgerjarlsgatan det tredje av sina många språk, Birger Jarls eget. Även denna artighet förutan förräder inom få sekunder madame Zarines apparition, att den lätta brytningen på hennes svenska är gallisk och inte slavisk. En kolsvart shingel som ram kring ett regelbundet, karaktärsfullt ansikte med skiftande ljusa ögon under

Madame Henriette Zarine med sin lilla dotter. (Holmén, foto.)

tunga ögonlock — ingen kan misstaga sig på att madame Zarine är född i skuggan av Nötre Dame.

— Men jag kan tala lettiska — förklarar hon med stolthet. Jag har aldrig varit i Lettland mer än två månader i sträck, men Lettland är sådant, att man ändå hinner lära känna och beundra det; livaktigheten och intensiteten i dess strävanden att bli en stat på egna stadiga ben behöver inte lång tid för att göra sig bemärkt.

— Och kvinnorna? Ha de någon märkbar del i vad som muras upp av framåtanda i Lettland just nu?

— En mycket stor del. Lettlands kvinnor ha sett för mycket elände och lidande i sitt land för att behöva några politiska och sociala väckelser. De ha med obestridlig rätt intagit sina platser i arbetet att göra Lettland till ett lyckligt land.

— Vilka områden —?

— Främst de som främst äro kvinnans. De arbeta socialt, sätta upp hem för föräldralösa barn, ägna sig åt Röda Korset, äro medlemmar i olika socialt inriktade kårer o. s. v.

— Ha de något egentligt politiskt inflytande?

— Kanske inte så stort ännu. Vid senaste valen hade de en kvinnolista som naturligtvis föll igenom, men några kvinnor äro — vad heter det nu igen — je ne sais pas — députées —?

Madame återvänder snabbt till sitt nyaste modersmål.

— Om det är att kvinnorna i Lettland sett sitt land lida så gränslöst och så många främlingar trampa ned vad landet behövt för att leva — nationalkänslan är mycket, mycket

(Forts. sid. 627.)

Gruva Er inte för stöket

TAG TOMTENS

SKURPULVER

FÖREBUD TILL "FLAPPERNS" RÖST

DE ENGELSKA KVINNORNAS REVOLUTION UNDER KRIGET

EN AKTUELL ERINRAN.

FRÅN 1900 TILL 1914 FÖRBLEV AN-
talet kvinnor i England i besittning av av-
lönad anställning konstant. Kriget kom och
därmed slogs porten på vid gavel upp till en
ny tid. På fyra och ett halvt år försiggick
en omvärdering av kvinnan, som eljest san-
nolikt skulle ha tagit lika många decennier.

Metamorfosen var icke ögonblicklig och
plötslig. Det drog ett gott stycke in på
1915, innan regeringen fick upp ögonen
för kvinnornas användbarhet i praktiskt ta-
get alla industrier, inbegripet de s. k. tunga.
I april 1916 hade antalet industriellt ar-
betande kvinnor stigit med en kvarts mil-
jon. I november 1918, då kriget upphörde,
var motsvarande siffra över halvannan mil-
jon större än i juli 1914.

Detta var en revolution. Det kan vara
hälsosamt att nu söka erinra sig, vilket
revolutionärt intryck man fick av att upp-
täckta en finhyllt ung kvinna med lockar-
nas svall inklämt under en uniformsmössa
med bokstäverna W. W. S. C., Women's
War Service Corps, på taxameterdros-
kans förarplats, där man var van att eljest
under krigsåren se blott portvinskolorerade
och väderbitna manliga fysionomier av en
äldre årgång. Det upphörde aldrig att
verka fascinerande nytt att höra kvinnliga
röster dirigera köerna i de underjordiska
järnvägarna, eller att se en dam balanse-
rande på fotstegen slänga igen de tunga
vagnsdörrarna på tågen, medan loket tog
fart. Dåvarande premiärministern mr
Asquith, sedermera lord Oxford, tor-
de kunna betraktas som typisk för
upplust manlig mentalitet av äldre engelskt
märke. Lady Oxford har helt nyligen be-
rättat om hur svårt den gode mr Asquith
hade att sätta sig in i dessa förändringar.
Han kände sig alltid en smula bragt ur
fattningen, då han fann att den hämtan-
de bilen fördes av en kvinnohand. »Är
ni riktigt säkra på att ni kan klara den
här saken?» sporde han vid mer än ett
tillfälle litet ängsligt. En gång fick han
ordentligt svar på tal: »Lika säkra, tror
jag, som premiärministern på att klara sin!»

Ännu satt åtskilligt av det viktorianska
kvinnoidealet kvar i sinnena. Med an-
dra ord, kvinnan kunde påverka ut-
vecklingen genom mannen, i den mån
som mannen lät sig påverkas. Mr As-
quith skulle förstas aldrig ha definierat
kvinns speciella privilegium med en så
opolitisk rättframhet. Men sådan var hans
grundsyn. Och den delades av mången
synnerligen modern, andligt högtstående,
intelligent, energisk och idérisk kvinna —
jag tänker bl. a. därvid på premiär-
ministerns egen blixtrande kvicka och out-
tröttligt verksamma maka, lady Oxford, och
hans dotter, lady Bonham-Carter. Detta
bör icke förgätas. Det fanns bland Eng-
lands mest lysande kvinnor icke få, som
voro genomträngda av en verkligt aggres-
sivt manlig syn på kvinnan.

Så mycket mer dramatiskt framstår om-
slaget i tänkesättet. Det blev så gott som
genast tydligt, att vad kvinnorna själva
först inlät sig på som ett tillfälligt experi-

I dagarna står det stora engelska valslaget, det första sedan "flappers vote" trätt i kraft, d. v. s. sedan kvinnor fått rösträtt vid 21 års ålder. Spänningen inför kvinnornas medverkan är stor och kvinnor i alla länder ha anledning följa händelsen med intresse. Idun har därför velat orientera sina läsare i ämnet, vår Londonkorrespondent har redan i ett tidigare n:r gjort en tillbakablick på den engelska kvinnans ställning och mentalitet, han fortsätter här och för oss fram till dagens situation. I en sista artikel kommer sedermera en skildring av valets förlopp att givas.

ment, förklarligt genom fosterlandets nöd, nästan omedelbart blev för dem livsuppgifter. De älskade sitt arbete. För det stora flertalet var det en strålande, härlig uppenbarelse.

Detta slog mig, när jag 1918 besökte en av de största ammunitionsfabrikerna. Där sysselsattes ej mindre än 25,000 arvtagarinnor till det viktorianska skedets svaga kvinnliga väsen. De voro av alla åldrar. De flesta voro omkring 20- och 30-åren men det fanns yngre och äldre. En kvinna som aldrig i sitt liv satt sin fot inom en verkstad såg ut att nu, vid uppnådda 70, ha gjort sin levnads mest uppiggande rön.

Den överallt framlysande stämningen av social trevnad och arbetshänförelse hängde först och främst ihop med den omsorg som ägnades välfärdsanordningarna, särskilt inom de fabriker, som uppslukade den nya kvinnliga arbetskraften. Man betraktade kvinnornas insats som offer på patriotismens altare och de skulle följaktligen få det så bra som möjligt. Vid Woolwich Arsenal hade miss Lilian C. Barker, en första rangens organisationstalang och medryckande kraftnatur, åstadkommit helt enkelt ett industriellt paradiset. Arbetskraften vårdades med en omtanke, som väl aldrig varken förr eller senare haft sin like i historien. Varje ung flicka som togs in undersöktes medicinskt och socialt, så att ingenting, som kunde göras för hennes timliga och förresten även andliga välfärd behövde försummas. Under hela anställningstiden bevarades anteckningar om hennes kroppsvikt, för att taga ett exempel. Icke i ett enda fall hände det, att icke arbeterskan efter en tids anställning ökade i vikt och på annat sätt gav vittnesbörd om en materiellt och moraliskt hälsosammare tillvaro. Miss Barker var som en mamma för sina 25,000. Hon lyste av kärlek till dem alla.

Denna arbetsarmé på hundratusentals kvin-
nor trivdes tydligen på grund av välfärds-
anordningarna. Men en annan faktor
hade också trätt i verksamhet. Ar-
bete utövar ett upplyftande inflytan-
de på individen. Arbetet verkade på
Englands kvinnor kärmässigt, i samlad
trupp. Kvinnorna hade icke långsamt och
efterhand vidgat sin sfär. De hade sedan
långliga tider snällt fått förbliva vid sin
läst, d. v. s. hänvisats till vissa industrier
och mera anspråkslösa arbetsuppgifter. Nu
kom genombrottet lavinartat.

Dessa massor av kvinnor, som om kriget

icke utbrutit, i de allra flesta fall skulle
ha dömts till en vegeoterande tillvaro, kunde
omöjligen undgå att förnimma en gemen-
sam känsla av befrielse och framtidslöfte.

Men samtidigt kunde ingen blunda för
att denna hastiga förvandling hade sina
vådor. I och för sig var det icke särskilt
önskvärt, att ett överflöd av arbetskraft
skulle alstras, eventuellt äventyrande ar-
betsmarknadens framtida stabilitet. Det be-
räknades, att över 700,000 kvinnor ryckt
in i stället för män som mobiliserats. De-
mobiliseringens ofantliga problem ligger in-
nanför ramen för denna redogörelse endast
i så måtto, som kvinnorna berördes därav.
I januari 1919 hade hälften av de kvinnor,
som dragits in i industrien under kriget
avlägsnats och ersatts av demobiliserade
män. I juli 1920 var blott en tredjedel
kvar. Rusningen illustreras av det fak-
tum att under enbart 1919 icke mindre
än 200,000 kvinnor placerades i huslig
tjänst genom arbetslöshetsanstalterna.

Bakom denna gigantiska kvinnliga re-
trätt ligger en tragedi. Den har ytterligare
växt genom den påtvungna stagnationen
i emigrationen och den förödande långva-
riga arbetslösheten. Kriget blev i den eng-
elska kvinnans utveckling föga mer än en
episod men en episod som en gång för
alla kom att ställa henne i ett grundför-
ändrat socialt och politiskt utgångsläge.

Hon fick politisk rösträtt med allas sam-
tycke, inklusive mr Asquith's och lord
Northcliffe's. Den sistnämnde förklarade är-
ligt och uppriktigt, att han aldrig i livet
skulle ha velat vara med om att giva kvin-
nan rösträtt men all samhällsuppfattning
hade skarpt omformats genom abnorma
tidsomständigheter. Kvinnan hade genom
sin insats i segern erövat politisk medbe-
stämmanderätt och därmed politiskt ansvar.
Genom den Baldwinska ministärens ut-
sträckning av kvinnorösträtten från 30 till
21 års ålder, lika med männen, ha kvinnor-
na flertal i totala väljarkåren. I vissa kret-
sar, som i South Kensington i London, fin-
nas 240 kvinnliga väljare på 100 män.

De kvinnopioniärer som under de se-
naste hundra åren hänfört kämpat för
kvinnorösträtten ha nu blott ett att sörja
över, vare sig de se ned på Albions ö från
himmelska nejder eller ännu trampa den
hårda jorden, nämligen att den politiska
idérikedomen och företagsamheten icke på
långt när ännu nått deras drömmars mål.
Kvinnorna ha politiskt varit oväntat in-
tetsägande — eller skall man säga
beklagligt tillbakadragna? Hittills har
intet mer hänt än att väljarkåren mång-
dubblats. För egen del har jag fått
det intrycket, att det är från de yngre
leden av kvinnliga röstberättigade som man
har att motse de nya tonerna och anslagen.
Kvinnorna av mera mogna årgångar äro
antingen politiskt ointresserade eller impreg-
nerade med manliga tänkesätt eller också
har deras politiska nit och hänförelse för-
tärts av själva kampen för rösträtten.

ESKIL SUNDSTRÖM.

Bomullstyger, Gardiner och Möbeltyger

av utsöktaste garner, färgade med de hållbaraste färger som existera.
Prover sändas, precisera godhetsfullt vad som önskas.

Konstflitens Försäljningsmagasin, Göteborg, Kyrkogatan 24.

Liptons Te

LIPTON

är och förblir
det bästa.

är världens största och
förmämsta Téfirma.

KVINNAN OCH HENNES ÖVERMAN

Majorskan Margareta Ahlström ombord på "Bibi".

MOTORSPORT SOM INTRESSERAR DAMER

HUR SER EN IDEALISK
DAMBÅT UT?

Med anledning av den stora motorbåtsutställningen hos Liljevalchs har Idun uppsökt några motordamer, som verkligen kunna köra en motorbåt och som visa hur en idealisk motorbåt för damer skall vara inredd. De motorbåtskörande damerna äro inte många ännu, men intresset för motorer är i stigande hos det kvinnliga släktet.

Två duktiga motormän fru Elsa Skånberg med dotter fru Ilse Levin.

PÅ BAGGENSFJÄRDEN EN SÖNDAG vimlar det av "snurror". Svenska folkets intresse för mekaniska leksaker är som bekant oerhört uppdrivet. Intet ont i det, om det bara bleve körkort även för motorbåtar. Vem som helst i en båt tycker sig kunna ta ratten en stund, det är ju så enkelt. Men kännedom om sjökort och om trafikreglerna på sjön — populärt sagt! — är inte något man föds med.

De verkliga motordamerna, som kunna köra en båt, äro inte så många ännu, inte på långt när så vanliga som kvinnliga bilister. En av våra främsta för att inte säga den främsta är majorskan Margareta Ahlström, allround sportkvinna och nästan född på sjön, åtminstone uppvuxen där och förtrogen med sjökort som en gammal skeppare.

Majorskan Ahlström har med hjälp av ingenjör Östlund konstruerat den idealiska dambåten. Den heter Bibi är en 20-metersbåt och även för icke fackmannen hör den till sevärdheterna. Majorskan Ahlström har en mindre båt Tjingsnoo, som bara är 8 meter och som hon också själv inrett. Bägge dessa motorbåtar göra 12 knop.

— Ett bilkarosseri på en båt, varför skulle inte det kunna realiseras, säger majorskan Ahlström. Man sitter bekvämt och bra i en bil, men inte alltid i en båt. Och den kunde i alla fall mycket lätt bli lika bekväm.

Tjingsnoo, namnet är japanskt, är försedd med en kraftig pentamotor och är stadigt byggd. Men det hindrar inte, att den i sin inredning bär vittne om att det är en elegant

dam, som rör om den. Bekväma stolar med mjuka dynor, en färgrik äkta matta på golvet, ett litet bord med sypåse, en miniatyrbokhylla, inventiösa fack där man kan stoppa småsaker, som man behöver. Dessutom äro färgerna ytterst raffinerat uttänkta att passa till båtens trävirke.

— Tjingsnoo är en båt att ligga och flunka i, säger majorskan Ahlström, en båt för den som älskar att vara på sjön.

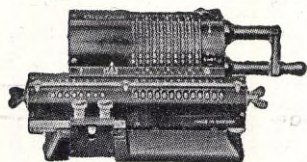

Det inre av majorskan Ahlströms Tjingsnoo.

Bibi, som nyss kommit från varvet där den försetts med en ny överbyggnad som styrhytt, är som sagt betydligt större men ändå lätt att manövrera. Bibi är inredd med mycken omtanke och smak att passa för långfärder. Den första för året blir nog genom Göta kanal. Väggarna i dess salong äro klädda med blomlig skär sammet, vilket gör ett både glatt och varmt intryck, där finns elektriskt ljus ombord, ett inventiöst toalettrum och wc, ett minimalt kök där allt är "shipshape", som det oöversättliga engelska uttrycket lyder. Bibi kan ta emot åtta gäster och bereda dem liggplatser.

Majorskan Ahlström och Bibi ha nu hängt ihop i två år och ibland väckt sensation på sjön. Härdade skeppare ha ryggat för att se en ung dam i overall vid ratten, då Bibi passerat dem. Men då navigationen varit allright, ha de ingenting att säga, bara att betyga sin aktning och beundran.

En annan erfaren motorman sedan många år tillbaka är fru Elsa Skånberg, som var en av våra första kvinnliga bilister. Fru Skånberg har tagit flera pris i K. M. K:s tävlingar för utombordsmotorer, hon var med i tävlan redan 1912. Hennes unga dotter fru Ilse Levin gick tidigt i sin mors fotspår och har t. o. m. distanserat henne, då det gäller att erövra pris. Redan som 14-årig fick fru Levin första pris, då hon tävlade på K. M. K:s volontäravdelning — distanstävling med hemlig bana för ungdomar från 12 till 21 år. Motorintresset ligger tydligen i familjen.

ORIGINAL-ODHNER

"En maskin att räkna med."

— 617 —

Huvudkontor & Fabrik:
GÖTEBORG

Försäljningskontor:

Stockholm, Kungsg. 31—33 - Tel. 9311, 9084
Göteborg, V. Hamng. 13 - Tel. 11211
Malmö, Södergatan 14 - Tel. 7455

A N O N Y M A B R E V

AV VERA von KRÆMER.

DET ÄR INGENTING ATT SKRYTA av, att man får anonyma brev, det är närmast bara ett tecken på att man har en syssla av något slag. Massor av människor försörja sig på sådant, som lämnar ut ens namn och då komma de anonyma breven. Det är så enkelt. Även sådana som inte stå med sina namn eller signaturer, lika kända som namn, lära få anonyma brev. Och anonyma telefonringningar. Man får ta detta som något, som är avsett att pröva ens styrka. Något att öva sig på. Alldeles gratis får man en Pelmankurs i konsten att bepantra sig, eller snarare konsten att slå ifrån sig, konsten att sova, att låta det ovidkommande genom en mer eller mindre ihärdig process gå ut. Precis som kroppen får feber, då det kommer gift i den, och blir frisk, när det onda har värkt ut. Man ska öva sig att ha gott läkekött. Man gör ju så gott man kan — och mer kan ingen göra.

En gång fick jag ett anonymt brev, som nog var avsett att ställa till trassel för mig. "En vän" upplyste mig om något, som jag verkligen inte hade den avlägsnaste aning om. Ett litet förräderi, som begicks mot mig, en högst obetydlig sak, i stort sett. Men just då... Det där brevet blev en befrielse, det gjorde mig en mycket stor tjänst. Jag såg och visste, tack vare det. Jag blev kunnig som en Sherlock Holmes, tack vare ett tarvligt, i närmaste bod inköpt, kuvert med grådaskigt papper. Det måtte, i parentes sagt, kännas underligt för detektiver att gå omkring och veta saker om folk. Alldeles oförskyllt kunde jag med ett väl avvägt leende den gången säga: Apropos, vad gjorde du i förrgår kl. 5.30?

Och åstadkomma stor förvirring och en tafatt bekännelse om något, som brevet bara antytt. Och ha verkligt roligt, på ett beskt kryddat sätt.

Det var längesedan, döden har gått fram där. Brevskrivaren har aldrig givit sig tillkänna. Men nyligen fick jag ett nytt. (De vänliga breven ha oftast namn.) Detta var mycket strängt. Det var "kärnfullt" och gav bilden av en person, som sköter sitt med stor ordning och pliktuppfyllelse. Det var tydligen en äldre dam, hon hade stor familj, som hon uppfostrat med kärleksfull aga, hon hade använt rotting, berättade hon — det lät som om hon skulle velat använda den än. Det var något rejält i det hela, trots att det inte var vänligt. Men det fanns saker hon inte förstär. Och så kan man inte skriva till henne och förklara det hon inte förstär — detta därför att denna kärnmänniska uppträder anonym! Drar

sig undan i sitt respektabla hål, kanske ganska nöjd.

Men detta måtte bero på något slags missförstånd. En blygsamhet, rent av. Jag tror att de som skriva så, mena att det inte passar sig att sätta ut namn. Men det är fel. Man skall stå för vad man gör. Andra få stå för sitt.

Det är något galet i detta att uppträda som Karl den tolfte — och så allra sist vara anonym. Att vara kärnsvensk, tala om tukt och rotting, ja, tala om Gud, och så inte sätta namn under. Att läxa upp dem, som möta allmänheten och så gömma sig själv. Det blir en så besynnerlig inkonsekvens. All kraften går ju bort!

Nej, sätt namn under breven. I kända mäns brevsamlingar finns det travar av anonyma brev. Vilket annat intryck för en eftervärld gör det inte, om någon av dessa okända satt sitt namn under — ett namn som ingen känner till, men det är öppet visir. Även för oss enkla skribenter skulle det kännas gott att få detta öppna visir, då man inte håller med oss eller inte inser hur vi mena det, vilket är mycket vanligt.

Nu störes mitt medvetande sedan veckor av att en gammal dam, som är mor till en stor familj, vilken hon säger älskar henne, krupit undan. Rembrandts ståtliga gamla fruar äro kända. Vi tycka alla om sådana gamla fruar, som man skulle kunna ty sig till för den erfarenhet de ha, hela vår historia är full av dem. Men att de inte sätta ut sitt ärliga namn, det stör bilden. Det grumlar den och gör en ledsen.

Vad tycker Ni om Idun?

Denna fråga gör sig naturligtvis redaktionen ofta och det vore av stort värde för oss, om Iduns ärade prenumeranter och läsare ville låta oss veta sin mening. Detta för att Idun allt bättre och personligare skall kunna stå sin läsekrets till tjänst, vara till nytta och glädje. Säg oss vad Ni tycker bäst om i Idun, säg oss vad Ni tycker mindre om och säg oss vad Ni saknar i den. Men säg det med namn och adress. Vi tacka på förhand.

V E M Ä R V E M S H U N D ?

EN LITEN NÖT ATT KNÄCKA.

Don efter person, sägs det, och satsen lär i hög grad kunna utvidgas till hund efter person. Alltså bör den ärade läsaren ganska lätt kunna fördela de älskliga djur, som Chatham ritat härövan, på sina resp. hussar och mattar, en samling herrar och damer, som äro passionerade hundvänner, fastän de just nu tappat bort sina favoriter. Man ser där n:r I) käck sportdam, 2) gammal militär, 3) blåblodig societetsdam, 4) jovialisk konstnär. 5) bred lantpatron. 6) berömd skådespelerska, 7) imponerande "kvinna i staten", 8) den goda fru Karlsson. Alla äro de ägare av en hund bland dem, som ses i teckningens mitt. Men vem är vems hund? Ja, vi överlåta avgörandet åt våra ärade läsare, som torde insända svaren märkta "Husse och matte" till Iduns red. före den 15 juni. Insändaren av först öppnade rätta svar belönas med kr. 25: — för sin bragd.

Drick **Champis**

RING bryggerier och vattenfabriker.

Överallt —
men begär
det kallt!

ITALIENSKA BODEN

Malmskillnadsgatan 34 A, Stockholm.

Nyheter i keramik, glas, stakar, skärmar, schalar, väskor m. m.

EN GODSFRU UNDER OFÄRDSÅR

MARGARETHA TÖRNFLYCHT "SOM AV SIN EFTERVÄRLD ALDRIG BÖR BLIVA GLÖMDE".

SOTHOLMS HÄRAD i Södermanland var under medeltiden liksom landskapet i övrigt rikt på stora och ansedda gods såsom Hammersta, varifrån den s. k. Hammerstasläkten, sedermera kallad Natt och Dag, härstammar, Nynäs, omnämnt redan på 1400-talet, Follnäs, ursprungligen kallat Folkunganäs, Häringe, Fituna m. fl. ännu i våra dagar välkända herresäten.

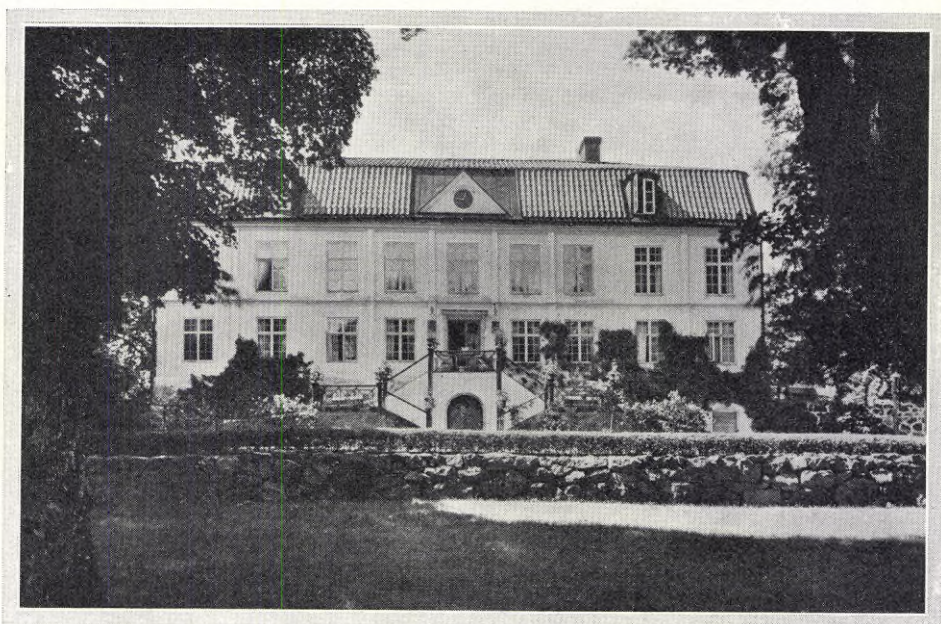
En bland gårdarna, som kanske icke är så känd men som likväl kan räkna sina anor tillbaka till medeltiden, är det vid Follnäs-viken belägna Djursnäs i Ösmo socken i Södertörn. Denna gård omtalas redan på 1500-talet under namn av biskopsgården.

Tar man en överblick av ägarna till Djursnäs finner man däribland många framstående och högt betrodda män samt dessutom — och detta är kanske det märkligaste — en kvinna, Margaretha Törnflycht, som är värd att särskilt ihågkommas. Hon var gift med Borgmästaren och Preses i Handelskollegium i Stockholm, sedermera Kommeriserådet Herr Olof Hansson, Törnflycht till Nynäs, Djursnäs, Kumla och Berga.

Då Törnflycht år 1713 avled var det hans hustru, Fru Margaretha, som övertog skötseln av de många egendomarna. Förvisso behöves just under denna tid, då ofreden stod för dörren, en järnvilja för att kunna hålla det hela tillsammans. Djursnäs gick också under hennes tid en förskräcklig händelse till mötes, i det att ryssarna år 1719 fullständigt nedbrände gården.

Redan på våren samma år hade svenska regeringen fått underrättelse om att den ryska flottan utrustades för att härja på den svenska kusten. Landshövding i Stockholms län var på denna tid Olof Törnflycht, en son till Margaretha Törnflycht. Av sin regering hade Törnflycht fått order att uppbåda allmogen och förse den med vapen och ammunition, samt förstärka de, som bodde utmed kusterna att låta driva sina hästar och sin boskap uppåt landet. Törnflycht dröjde något med ordern och under tiden trängde fienden allt längre fram. En avdelning av den ryska flottan hade seglat ända in i Nynäs-viken och ankrat där samt på skilda trakter i närheten landsatt trupper.

Icke heller Nynäs gård, där Margaretha Törnflycht ofta brukade uppehålla sig, lämnades oberörd. Vid ryktet om fiendens ankomst sökte var och en få med sig så mycket som möjligt av sin egendom, huvudsakligast mat och dryck. Rättaren på gården föregick med gott exempel, då han i god

Djursnäs gård i sitt nuvarande skick.

Margaretha Törnflychts man, borgmästaren i Stockholm Olof Hansson Törne, som adlades Törnflycht var en verksam och driftig herre, som hade framgång i livet. Mest berömd är kanske Törnflycht och även hans fru för de lysande giftermål som deras döttrar gjorde, den äldsta med greve Karl Piper, Karl XII:s gunstling, de följande tre med riksråden J. Lillienstedt, Arvid Horn och J. A. Meijerfelt. En intressant studie över Margaretha Törnflycht har här gjorts.

tid jämte två fiskare och fyra pigor "räddade" 3 ankare vin, en stor bytta smör och åtskilligt annat ombord på en båt samt flydde utåt Nynäs-viken. Att Fru Margaretha själv sökte skydd hos sin son landshövdingen i Stockholm var ju ganska naturligt. När därför ryssarna anlände till gården hade försvararna givit sig i väg, sedan de stärkt sig före flykten och lämnat allt åt fienden, som helt och hållet utplundrade gården samt brände ladugården och uthus med inbärgad gröda, kvarn och stallbyggnader m. m.

Det inre av Ösmo kyrka, där Margaretha Törnflychts epitafium finnes.

En annan avdelning av den ryska flottan följde kusten fram mot Södertälje. Härunder landstego ryssarna vid Djursnäs och nedbrände totalt hela gården med manbyggnad, uthus, kvarn och såg m. m. Skadan värderades till 64,440 daler silvermynt. Fru Margarethas kamrerare Widing hade fört en del av hennes tillhörigheter ombord å en båt och anförtrott åt gårdens fiskare att förbi Södertälje föra den in i Mälaren. I Täljeviken överraskades de av fienden och måste lämna både båt och saker i sticket samt fly. Från Djursnäs drog fienden ett stycke upp i landet och framträngde ända till Åby, i närheten av Ösmo kyrka. Härunder brände de icke mindre än elva torp och sex

gårdar under Djursnäs, så att gården i sin helhet blev till grunden ödelagd. På hela den stora gården fanns sålunda icke kvar ett enda hus.

Det var sålunda en fruktansvärd olycka, som år 1719 övergick ej blott Djursnäs utan hela Ösmo socken. Nio år förut hade pesten borttryckt en stor del av befolkningen just i de trakter, som härjades av elden. Skadan på grund av ryssarnas härjningar i Ösmo värderades till 204,000 daler silvermynt, en för den tiden mycket betydande summa, då man betänker att en ko denna tid betingade på sin höjd 30 daler.

Fru Margaretha, som ägde större delen av de nedbrända och utplundrade gårdarna, lämnade sina underlydande arrendefrihet under sex år mot det att de skulle återuppbygga de nedbrända husen. Dessutom utverkade hon hos regeringen såväl för sig själv som för sina underlydande sex års frihet från kronoutskylder.

På grund av de anstalter Margaretha Törnflycht efter dessa olyckor vidtog för att lindra nöd och påbörja återuppbyggandet på Djursnäs har hon outplånligt förenat sitt namn med denna gårds historia. Hon tillhörde f. ö. dessa rådiga och verksamma kvinnor, som skapades under vår storhetstid, då en stor del av det arbete, som med nödvändighet måste utföras inom landets gränser, vilade på kvinnornas axlar. Mycket hade säkerligen den kraftfulla kvinnan, änka sedan sex år, fått genomleva, men att hemlös se sina gårdar nedbrända, härjade och förödda, hörde väl dock till det bittraste man gärna kunde tänka sig. Förvisso var det därför med sorg i hjärtat hon for omkring till de platser, där förödelnisen gått fram, och där, vad Djursnäs beträffar, endast kolnade rester gävo en antydning om, att här en gång stått ett herresäte. Så mycket mer aktningvärt är det, att hon så snart efter rys-

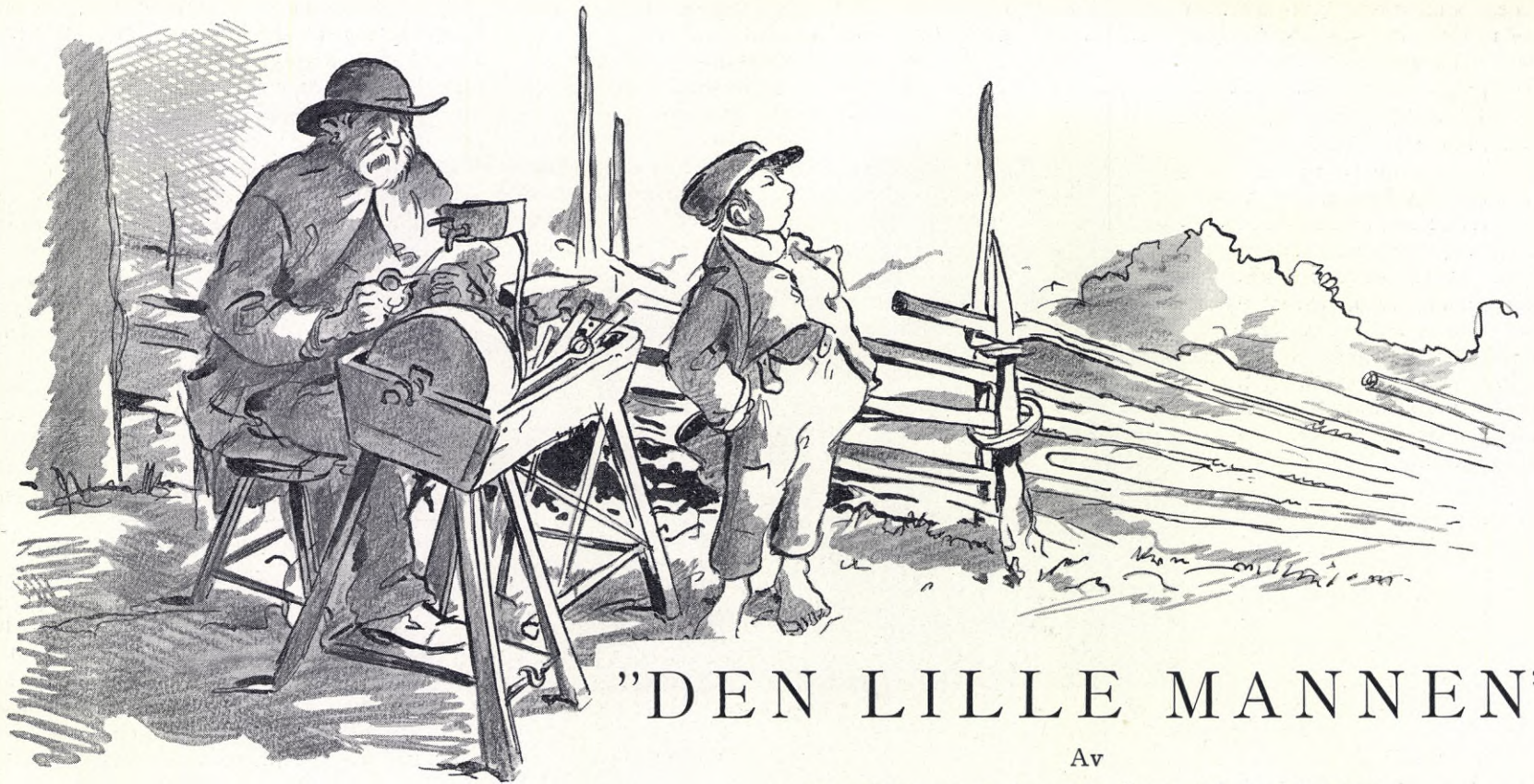
(Forts. sid. 627.)

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.25, 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

"DEN LILLE MANNEN"

Av

RUDOLF VÄRNLUND

MAN KALLADE HONOM "DEN lille mannen", men det var förstas de äldre som gav honom namnet, ty vi barn, som voro jämnåriga med honom och alla ville känna och anse oss vuxna, kunde naturligtvis icke utmärka och ära någon like med en sådan benämning.

Fadern var skärslipare och kom med pojken och en slipstenskärta till Dybo gård, strax härutän för Stockholm, på vårsidan. Han var en liten människa med ständigt skälvande händer, vilka blevo stadiga endast när han höll det gnisslande stålet mot den svängande och vattendrypande gamla slipstenen; han verkade frusen och huttrade ofta till, varvid en jämmerlig snyftning trängde fram mellan hans blåbleka läppar, och hans små ögon runno, blinkade, höjdes och sänktes i ett sträck på ett fågelaktigt skyggt sätt.

"Tant Lovin", som var hushållerska på Dybo gård, brukade få sina knivar slipade av drängarna, men hon tyckte synd om skärsliparen och den lille pojken, som såg så smutsig och bestämd ut, och gav honom gärna en smula sysselsättning. Han böjde sig över stenen som tänkte han i lidelsefull kärlek omfamna den, trampade ivrigt och arbetade med hela kroppen för att visa hur han uppskattade vänligheten och gjorde sitt bästa för att förtjäna den. "Tackar", sade han med gurglande röst, "tackar allra ödmjukast frun, det här går som en dans, alldeles precis som en dans —" Han pustade, öppnade och slöt sina rinnande ögon, gav kvinnan några snabba försiktiga blickar och sade sedan med nyvunnen tillförsikt: "Ja frun, här trampar jag nu min slipsten i ensamheten, och nu drar jag iväg i ensamheten igen; sen drar jag fram på vägarna med min slipsten och min pojke! Förr hade jag dock min hustru med mig! Det var en duktig kvinna. Hon dog för ett år sen. När vi vaknade en kulan morgon i en lada intill Järnö bruk så såg hon på mig och sa: 'Ja Efraim, nu har jag visst fått döden i kroppen och han vill att jag ska stanna här!' Men

sen stod hon upp och vi gick hela den dan, vi gick i ett sträck in till lasarettet i Falun och där dog hon efter två dar i lunginflammation. 'Ta god vård om pojken, Efraim', det var det sista hon sa, 'ta god vård om honom och han blir en lika bra hjälp som jag!' Och det är en duktig krabat, frun, det är säkert, han går sina två mil som ingenting, fast han bara är åtta år, han är min själ lika styv i benen som far sin —" Men just när han slutat denna lovsång till pojken och sig själv, då vek sig benen under honom och han sjönk ihop som en tomsäck. Där han hjälplös låg på marken uttryckte hans frusna ansikte en namnlös förtvivlan och förödmjukelse. Men pojken tog upp den halvslipade kniven och frågade: "Ska jag fortsätta jobbet, far —?"

Och tack vare den frågan lät Tant Lovin skärsliparen och hans pojke stanna på Dybo gård en tid för att vila. De fingo bo i en halvförfallen gammal smedja i gårdens utkant.

*

Under de varma soliga dagarna stod mannen utanför huset med sin kärta och slipade allt som man gav honom, yxor, knivar, saxar och liar; trots sina skälvande händer och vattnet som ideligen rann ur ögonvråna var han mycket skicklig i sitt yrke, och dessutom på ett rörande ödmjukt och beskäftigt sätt angelägen om att visa hur han uppskattade hushållerskans godhet och gärna ville göra rätt för maten som han efter gårdsfolkets måltider fick gå och hämta i köket. Så fort någon ställde sig att se på hur han arbetade började han berätta om hustrun och deras gemensamma kringstrykarliv. När mannen saknade arbete gick pojken omkring och skaffade sådant. Och han var som fadern sade "en duktig krabat —". Han hade tydligen aldrig lekt och stojat med jämnåriga barn utan därute på vägarna blott haft vuxna människor med allvarsfyllda röster och tunga rörelser att ef-

terlikna, därför uppträdde och talade han utan tvekan som om han kände sig likt en man.

Han gjorde en avmått bugning för Tant Lovin och sade:

— Jag hoppas frun har nånting att göra för oss i dag —

Och när han lämnade något färdigt arbete förklarade han självsäkert:

— Det är fint gjort, det här, ingen kan göra det bättre! Prova bara, man skär hårstrån med den där köttkniven —

En dag när han icke fått någonting att göra tog han helt resolut trädgårdssaxen från en dräng och gav sig iväg mot smedjan.

Drängen for efter och grep honom i örat.

— Hallå, min lille man, sade han, vart ska du bära iväg med saxen?

— Den ska slipas, sade pojken bestämt medan det bubblade i hans näsa, inte kan Ni använda den nu, inte, det tar ju en hel dag att klippa av några stjälar —

— En sån liten trilsk unge, sade drängen förörättad och nöp hårdare i pojken öra, ska du mästra en annan —

Nu kom patron, Farbror Niklas som han kallades, fram ur en lövsal där han suttit med sin unga hustru och deras lille son, en vacker blek pojke i spetskolt och mjuka skor. Han var tjock och bred och hade ett stort ansikte som var skrämmande hårt, men ofta uttryckte en godmodig ironi. Han såg ner på kringstrykarpojken, vilken trots smärtan i örat icke ändrade en min, och frågade i opersonlig ton:

— Han stjal väl som en korp, den där, han är väl en riktig liten landsvägstjuv, inte sant?

Men innan drängen hunnit svara hade pojken slitit sig lös ur örongreppet och steg nu fram mot gårdens ägare; hans otvättade ansikte var flammigt av sinnesrörelse och ögonen gnistrade av vrede.

— Vet hut, din tjocka drummel, skrek han gällt, jag tjuvar aldrig! Kan du säga att jag eller min pappa tjuvat nånting, vad?

Med obeskrivbart förakt vände han sedan ryggen åt de två häpna männen och gick bort;

Affärsmän och industriidkare, som genom annonsering önska nå Nerikes och Örebro läns befolkning böra i eget intresse i första hand anlita

NERIKES-TIDNINGEN

Tidning för Örebro stad och län.

Postupplagan tre gånger större än någon annan daglig tidning i Örebro län. Främst i folkets förtroende! Främst som annonsorgan!

han gick med jämna, säkra luffarsteg och verkade, i sina styva långbyxor, som kring smalbenen voro hårt lindade med snören, som en stark självsäker karl i miniatyr.

Nej, det fanns ingen som kunde påstå att skärsliparen eller hans duktige krabat "tjuvat" någonting, och ändå tycks det ha varit meningen att de skulle ge sig iväg på kvällen, ty när mannen kom från köket var han tomhänt och mycket bekymrad; han vaggade med huvudet och förde villrådigt händerna upp och ner, petande sig på näsan och kliande sig på benen omväxlande. Men just då var pojken ute och gick som vanligt. Han kom in i trädgården, hittade en glittrande tingest på en sandgång, kastade den först ifrån sig, tog sedan upp den, blankade och synade fyndet nyfiket en stund, och steg därpå tveksamt fram till lövsalen, i vilken godsägarefamiljen satt samlad.

— Du har tappat en leksak, sade han till den lilla vackra pojken, här är den nu; men du ska i alla fall hålla reda på dina leksaker bättre!

Den andre tog emot tingesten, men rynkade samtidigt på näsan och sade:

— Det där är ingen leksak, din dumsnut, det ser du väl att det är en brosch!

Samtidigt sprang den vackra godsägarefrun upp och slog i sinnesrörelsen ihop händerna.

— O himmel, skrek hon häpet, det är ju min briljantbrosch! Var har du hittat den?

— I sanden därnere, svarade pojken butert. Sedan vände han sig om och gick, tydligen illa berörd av det uppseende som hans fynd väckte. Då han hunnit ner till grinden stannade han ett ögonblick och såg med lika stor förundran som ringaktning på de två vuxna människorna, vilka stodo tätt intill varandra och vred och vände och putsade ivrigt den glittrande tingesten; det verkade som kände han sig lik en gammal vis man, vilken betraktar några barn som fått en ny leksak.

*

Men efter den dagen blev det visst aldrig mera tal om att inhysingarna i smedjan skulle flytta, därför stannade de hela sommaren och fortsatte att leva såsom de börjat. Gårdsfolket skrattade åt skärsliparens historia och betraktade pojken med en blandning av skämtsamhet och motvillig beundran.

— Han stjal inte den där lille mannen, sade man, härmande Farbror Niklas röst och sätt, han är minsann ingen tjuv!

— Han stjal inte, han är ingen tjuv, sade även vi barn, hans jämnåriga, som om vi yttrade någonting särskilt märkligt och oväntat. Men vi vände oss aldrig vid honom, vi lärde aldrig att tycka om honom. Han var alltför besynnerlig och egenartad, han lekte aldrig, slogs aldrig, skrek aldrig i hejdlös fröjd eller smärta såsom andra barn, utan gick där för sig själv, allvarlig och tung som om han redan vandrat oerhörda sträckor genom livet, och samlade knivar, saxar och yxor till slipning; det fanns ingenting av ett barns omedelbarhet, naivitet och grace, eller ens av ett barns grymhet och överlägsenhetssträvanden, hos honom, ingen förtjusning, ingen räds-la i hans hållning mot yttervärlden.

Och i stället för att så småningom tina upp i den glada, soliga omgivningen, bland gårdens människor som arbetade relativt lugnt och tryggt och utan misstänksamhet mot ödet, blev han allt buttrare, allt mera sluten; det var som om den ständiga åsynen av andra varelser, vilka oavbrutet rörde sig omkring honom, endast gjorde honom verkligt medveten om hans egenart, vilken han därvid instinktivt slöt sig omkring för att behålla och värda. "Han stjal inte, han är ingen tjuv", sade människorna. Men därmed tycktes man också ha uttryckt den enda likhet som fanns mellan honom och dem själva. Och en dag på höstsidan brast för övrigt även detta band mellan skärsliparpojken och världen, ty när en av drängarna händelsevis kom hem till gården fick han se pojken på väg ut med en hoprullad stor filt under armen.

— Hallå där, sade drängen, vart ska du ta vägen med filten?

— Ja ska hem, svarade pojken tjuvrigt.

— Men vem har gett dig lov att släpa filten med dig då?

Med Idun till Paris.

En idealisk semesterresa.

I sommar kan Ni göra den drömda semesterresan, om Ni medföljer Iduns sällskapsresa till Paris. Avresa den 15 juni—hemkomst 1 juli. Resan företages med förstklassiga ciceroner över Schweiz, där utflykter göras, uppehållet i Paris blir fem dagar och hemresan går över Köln med uppehåll där för en Rhenfärd. Pris för resa och vivre kr. 595:— I klass färja och III klass tåg. För II klass tåg tillkommer extra kr. 95:—. Anmälningarna om deltagande äro många, men ännu finns tillfälle att medfölja utan att resegruppen blir för stor. Sista anmälningdagen är 1 juni. Anmälningarna ställas till Iduns red., som ger alla detaljanvisningar och står till tjänst med utförligt prospekt.

Men när en polisman dagen därpå...

(Ill. Ossian Elgström.)

Ekströms Jästmjöl

Örebro Kem. Tekn. Fabrik

VÅRBAL OCH SOMMARFEST

I STILKLÄDNINGAR OCH BLOMSTERELEGANS.

Stilklädningen vinner mer och mer terräng som kvällstolett, och är Ni slank och ung, tillrådes denna modell på det varmaste. Men den fladdrande chiffonen i effektfulla blommönster passar kanske ändå allra bäst ihop med sommaren. Ja, bådadera äro lika moderna... Några smakfulla toaletter för sommarens festligare tillfälle kunna studeras på bilderna här.

Stilklädning av ljusblå taft med mattrosa blomgarnityr. Modell Grunewald & Co, Wien. Lejamagasinet. Lenkert foto.

En ungdomlig toalett i pastellblå taft. Paul U. Bergström.

Gul och svart chiffon i en sommaraftontoalett från Maison Orre. Goodwin, kamerabild.

En praktisk sommartoalett, ty den passar lika bra för promenad- som aftonbruk i staden, i marinblå georgette. Modell Paquin. Lejamagasinet. Almberg & Preinitz foto.

D E N B Ä S T A K U D D E N

IDUNS HANDARBETSTÄVLAN AVGJORD

ETT VACKERT RESULTAT MED MÅNGA UTSÖKTA ARBETEN.

INGENTING ÄR VANLIGARE för den handarbetsintresserade än att sy en kudde. Kuddar ser man vart man vänder sig i det moderna hemmet, men hur ofta bestå de provet vad stil, smak och sömnadsskicklighet beträffa? Vi vilja helst inte tänka på hur många försyndelser kuddpopulariteten har på sitt samvete.

När Idun för några månader sedan utlyste en tävlan under rubriken "Vem syr den vackraste kudden?", hade emellertid redaktionens handarbetsexperter just dessa försyndelser i åtanke. Låt oss inbjuda till en tävlan, sade de, för att uppmuntra konstskickliga amatörer och i våra spalter få visa deras arbeten.

Iduns inbjudan hörsammades och väckte tydligen livligt intresse. Ty vid tävlans slut företedde redaktionslokalen ett hav av kuddar, insända från olika delar av landet. Kuddar i alla tekniker, material och färger, vackra kuddar och fula, praktiska och motsatsen. Tävlingen gällde divankuddar och marginalen för sådana är ju tämligen bred, men inte lägger man gärna ett rosenskirt under av spetsar och tyll i en divan — alltså utklassades sådana kuddar från början. Men det var ändå inte lätt för prisdomarna — fröknarna Elisabeth Thorman, Julie Wener och fru Brita Lidbäck — att välja bland allt det prisvärda. Där fanns mycket av den sorten, arbeten vittnande om både god smak, handaskicklighet och kärlek till arbetet.

Striden stod hård om första pris, som tilldelades fröken Molly Henricsson, Stockholm. Det fanns bland tävlingsbidragen flera kuddar, vars mönster voro hämtade från gamla svenska allmogemotiv och denna genre synes det prisnämnden vara av allra största vikt att den uppmuntras. Svensk textil har en skattkammare i sina gamla mönster, det är på dessa traditioner vi skola bygga vidare. Att kopiera dessa mönster är den bästa skola och kan rekommenderas alla sömnadsintresserade. Men man bör också gå ett steg längre, det gäller att hålla nytt vin på gamla läglar, bruka de

Prisbelönta kuddar.

Överst: Det med första pris belönade allmogemönstret. I mitten: Beigefärgad linnekudde med filetruta, hedersomnämmande, t. v. och t. h. kuddar sydda efter gamla allmogemönster, hedersomnämmande.

Diskussion på terep.

Om pojkar och slagsmål.

Av ANN MARGRET HOLMGREN.

DET ÄR GANSKA UPPFRISKANDE ATT på ett så kallat terep träffa på utländska damer. De äro ofta lyckligt okunniga om hur man skall tänka och tala för att anses tänka och tala rätt i vår goda stad. De äro vana vid en konversation som rör sig obehindrat om vad som helst och inte ens skyr allvarliga ämnen. De ge därför ett pikant inslag i det svenska sällskapet och deras brutna svenska förhöjer effekten.

Nyligen hände vid ett sådant tillfälle att en österrikiska vände sig till en svensk fru och frågade om hon hade förstätt rätt vad hon läst i en tidning att pojkar tillåtas att slåss på skolgårdar i Sverige.

"Jo visst får de slåss, annars skulle de bli klemiga och feiga", svarade hon, "en svensk pojke ska lära sig att försvara sig. Det är mycket viktigt. Jag uppmanar mina pojkar att alltid ge igen." Österrikiskan gjorde stora ögon. "Hos oss är det förbjudet", sade hon. "Lärarna är skyldiga att passa väl på att pojkar inte råka i luven på varann och bulta på varann. De får inte alls förgripa sig på varann. Lärarna ska lära dem att sådant är fult." Nu var det svenskans tur att se förvånad ut. Det hade hon aldrig tänkt på att det var något rätt. Hon hade bara tyckt att det var så duktigt. När hennes pojkar kom hem och berättade att de klått upp en pojke, som hade gjort något som misshagat dem, så kände hon sig stolt. Hennes pojkar tålde minsann inte att någon förnärmade dem. Dessutom slogs de ofta på lek.

Allt detta utvecklade hon värtaligt. Det var ett viktigt led i fosterlandets försvar att pojkar lärde sig slåss, menade hon.

En amerikanska blev också intresserad av samtalet. "Omöjlig i Amerika. Disciplin nödvändig. Övrigt att slåss. Ingen kultur att slåss. Omöjlig i Amerika." Hon ruskade energiskt på huvudet.

"I Japan inte få slåss, inte alls få slåss. Man

(Forts. sid. 628.)

gamla uppslagen till nyskapande både i fråga om komposition och färger. Ett löfte på den vägen ger första pristagarens arbete, som får beröm för utmärkt materiel (hemvävt), självständig komposition, flykt och fart — om också någon nonchalans — i linjer och färger.

Andra pris går till fru Dagmar Måhlén, Malmö, för en utomordentligt välarbetad kudde efter gammalt skänst mönster, korrekt och smakfull. Den representerar ett storartat arbete och på denna grund anmälde fröken Thorman, att hon hellre sett denna kudde belönas med första pris.

Tredje pris har erövrats av fru Sanna Bratt, Malmö, som försökt sig på en för amatören mycket farlig genre: den fria kompositionen. Men hon har lyckats och visar ett beundransvärt välsytt blomstermönster av bestickande charme. Där finns verkligen något av dikskantens poesi i denna kudde.

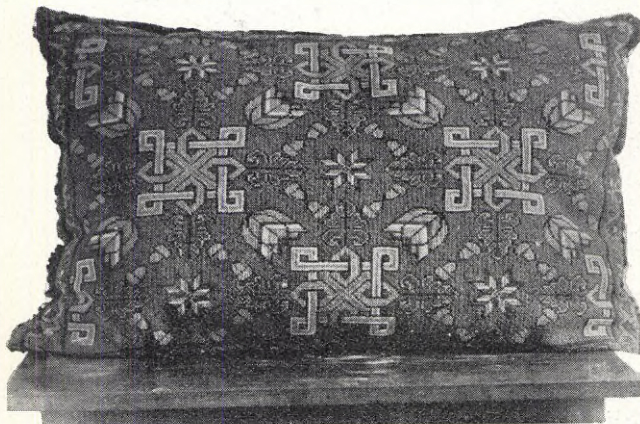
... Men vem som helst skulle

inte kunna fånga den, så vi avråda från exemplet.

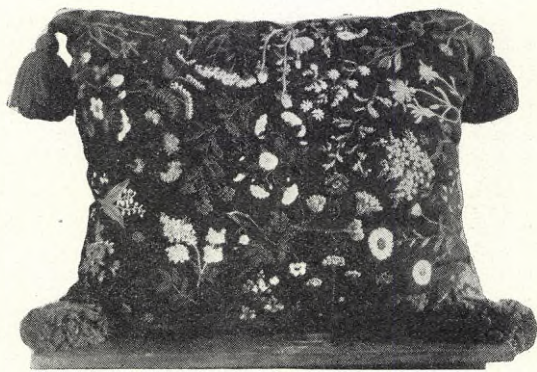
Många fler tävlingsbidrag vore värda sitt pris och sitt kapitel, men vi få nu inskränka oss till hedersomnämningen. Sådana givas Anna Malmgren, Kristianstad och Augusta Mallander, Kristianstad, för två utmärkt vackra allmogekuddar, som mycket nära hotade första pristagarens bidrag, vidare Hanna Näslund, Stockholm, för en välarbetad linnekudde med filetruta, Kerstin Söderström, Göteborg, för ett storartat arbete i blå korsstyggn och hålsöm på ett tyvärr icke så väl valt material, Esther Rasmuson, Kristianstad, för en utmärkt liten kudde med korsstyggnmönster efter gammal märkduk och fru Ingrid Warnström, Hjo, för en kudde i kinesrött med mönster av en viss originell charme.

Samtliga tävlingsbidrag returneras omedelbart och prisen tillsändas pristagarna.

Och slutligen har Idun endast att till såväl prisnämnd som tävlingsdeltagare framföra sitt hjärtliga tack för visat intresse och förtroende. Samt uttrycka en förhoppning om att tävlingen varit till nytta och nöje för deltagare och läsekrets.

En välsydd kudde i ullgarn, förträdesvis gröna och bruna nyanser, efter gammalt skänst mönster. Andra pris.

Svart filt-kudde med fritt mönster av ängsblommor i alla färger. Tredje pris.

A.-B. AUGUSTA LUNDIN

KUNGSTRÄDGÅRDSGATAN 12 - STOCKHOLM

ANSIKTEN OCH HÄNDELSE

SOM MAN TALAR OM.

Prinsessan Joséphine-Charlotte, fotograferad strax före sin hemresa till Belgien. Holmén foto.

Svensk-fransk societetshändelse: fröken Lenore Sandblom, dotter till hovtandläkare J. N. Sandblom, Stockholm, har ingått förlovnings med Nicolas, vicomte de Rochefort. Fästmannen tillhör en av Frankrikes äldsta och förnämsta adelssläkter. Magnusson och Svensson, foto.

Hon har rest, hon har blivit prisbelönt, hon har förlovat sig, hon har fullbordat ett konstverk — allt detta under veckan, som vi damer tala om och vilja ha reda på, ses här i bilder.

Författarinnan Rosa Fitinghoff har nyligen erövrat första pris, 500 dollars, i en internationell novellpristävling, utlyst av den amerikanska tidskriften "The Archers Magazine." Novellen kommer senare att publiceras i Idun. Goodwin, kamerabild.

Skulpturisen Gerda Sprinchorn har nyligen fullbordat en relief av skriftställarinnan fru Julia Svedelius.

Det blev inte Greta Garbo — — — Hennes berömda partner John Gilbert slog i stället en värld med häpnad genom att häromdagen helt plötsligt gifta sig med en annan filmstjärna, Ina Claire, vars exteriör kan granskas här t. h.

UNDERS PANIENS SOL

PÅ UTSTÄLLNINGEN
I BARCELONA.

Den största internationella utställning världen någonsin skadat har öppnats i Barcelona. Här ses bilder från invigningen, som spanska kungaparet hedrade med sin närvaro, samt några glimtar av utställningens praktfulla byggnader.

En trädgård på Greklands avdelning.

En ny kyrka är under uppförande i Barcelona den ser åtminstone originell ut!

Nationalpalatset, utställningens centrum, är en imponerande anblick.

Spanska kungaparet inviger utställningen.

»Ultramodern arkitektur» upplyses om detta lilla mönsterhus för bostad från utställningen. Men nog ser det snarare ut som pepparkakshuset i sagan...

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

FREDRIKA HULTHÉN.
Fru, Gottskär, Onsala. Änka
efter sjökaptainen Carl Hul-
thén, Onsala.
100 år den 11 maj.

AMANDA LINDSTRÖM.
F. Kuylenstjerna, Östersund.
Änka efter länsagronomen i
Västerbottens län Karl Lind-
ström.
85 år den 4 juni.

HILDA HOPPE.
F. Pettersson, Söderköping.
Änka efter kyrkoherden i
Mogata E. R. D. Hoppe.
80 år den 3 juni.

EVA LEIJONHUFVUD.
Fröken, Lidingö. Dotter till
generallöjtnanten frih. B. A.
Leijonhufvud o. hans maka,
f. af Forselles.
75 år den 29 maj.

HULDA ÅBERG.
F. Lundgren, Upplands-Ekeby.
Änka efter kyrkoherden Jo-
han Åberg, Ekeby, Bladåker.
70 år den 26 maj.

EMMA ÖSTLIND.
F. Telenius, Stockholm. Änka
efter pianofabrikören A. N.
Östlund.
70 år den 28 maj.

ANNA WREDLING.
F. Ljunggren, Gunnebo, Ver-
keböck. Änka efter bruksför-
valtaren J. Wredling, Ströms-
näs järnverk, Degerfors.
70 år den 31 maj.

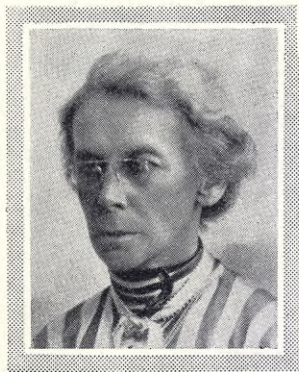
INGER SEKT.
Fru, Båstad. Änka efter
postmästaren Olof Peter Sekt,
Halmstad.
70 år den 2 juni.

MARIA HOFVANDER.
F. Sjögren, Lund. Änka ef-
ter källarmästaren Carl Hof-
vander, Lund.
70 år den 3 juni.

LAURA ANDERSON.
F. Sandgren, Bokenäs. Änka
efter kyrkoherden i Bokenäs
Erik Anderson.
70 år den 4 juni.

CARIN WÄSTBERG.
Fröken, Stockholm. Chef för
Handarbetets Vänner. Dotter
till kyrkoh. fil. d:r H. E.
Wästberg.
70 år den 5 juni.

ISABEL von SYDOW.
F. af Sånneberg, Vänersborg.
Maka till f. d. läroverksad-
junkten Kristian von Sydow.
60 år den 3 juni.

KLARA ALMSTRAND.
F. Heyman, Stockholm. Än-
ka efter advokaten Henrik
Almstrand, Göteborg.
55 år den 1 juni.

GERDA LILJENCRAINTZ.
F. Horn af Rantzien, Söder-
tälje. Änka efter possessiona-
ten frih. Sven Liljencrantz.
55 år den 1 juni.

DAGMAR TORBIÖRNS-
SON.
F. Nyström, Uddevalla. Ma-
ka till folkskoleinspektören
Teodor Torbiörnsson.
55 år den 6 juni.

ELSA GÖTHLIN.
F. Janson, Vaxholm. Maka
till f. d. postmästaren i Vax-
holm Sven Göthlin.
50 år den 1 juni.

LIDA WALLIN.
F. Böving, Göteborg. Maka
till praktiserande läkaren d:r
Albert Wallin, Göteborg.
50 år den 2 juni.

ADA HOLMER.
F. Forselius, Linköping. Änka
efter rådmannen i Linköping
August Holmer.
50 år den 5 juni.

ANNA HESSELE
F. Nordström, Halmstad. Ma-
ka till civilingenjören Walde-
mar Hessel, Halmstad.
50 år den 6 juni.

GERDA LÖWENHIELM.
F. Schöning, Mölnbacka. Ma-
ka till skogschefen Carl-Fre-
drik Löwenhielm.
50 år den 6 juni.

Rumford Vetekaka.

1 ägg	10 st. kardemummor
1 hg. strösocker	3 dcl. mjölk
1½ hg. smör eller	6 hg. vetemjöl
margarin	4 tsk. Rumford bakpulver.

Beredning: Ägget, sockret och smöret röres tillsammans. Den finstötta kardemumman, den kalla mjölken och mjölet blandat med bakpulvret blandas i och arbetas hastigt till en smidig deg. På en smord plåt formas degen med sked till en rund kaka, som beströs med socker och mandel samt gräddas i medelvarm ugn omkr. 45 min.

Fråga Edra vänner!

I Eder bekantskapskrets finnes det säkerligen åtskilliga, som hava tagit en radium-kur eller kanske t. o. m. använda Miradium-salt ständigt, och varför? Därför att de märka ett sällsynt välbefinnande härigenom. Nerverna komma i ro, sömnen bliver trygg och god, blodet styrkes, aptiten och matsmältningen skärpas, de plågsamma dragningarna i muskler och leder försvinna, och härigenom förökas energien och arbetslusten. Fråga de av Edra vänner som använda Miradium. Fråga Edra läkare!

Använd det mot reumatism, ischias, gikt, blodbrist, nervlidanden, sömnlöshet, ämnesomsättningssjukdomar, maglidanden, trötthet och ålderdomssvaghet.

På varje apotek kan Ni köpa Miradium-salt till kr. 6: 50 pr glas till c:a 1 månads radium-kur.

Badinrättningen
Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugatan 4.

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco.

SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

Kullgrens Gravvårdar

Konstnärlig och smakfull form. Förstklassigt utförande. Vackraste material. Landets äldsta och största granitförädlingsverk. Granitaktiebolaget C. A. Kullgrens Enka UDDEVALLA. Firman grundad 1842.

GÖTEBORGS KEX MARIE

Det lilla landet med stora minnen.

(Forts fr. sid. 615.)

stark. Det märks till exempel på en sådan sak som hemslöjden —

— Och nationalkänslan bland de bildade kvinnorna —?

— Hemslöjden är lika mycket deras, det säger ju ganska mycket. Societetens damer arbeta själva och anordna försäljningar för propagandans skull. Jag har några saker —

Madames smärta apparition försvinner genom dubbeldörrarna, lämnande oss att beundra den vackra salongen i djuplila med en bukett höga iris i solflödet från fönstret och en liten gul fågel i en blå bur, som kvittrar i pauserna mellan bilbullret från Stureplan.

Madame återkommer och exponerar en rad lettlandska hemslöjdsting, societetsdamernas kuddar och schalar i enkla klara färger, kornblått, brandgult och högsommargrönt. Sist en bondkvinns arbete i tyngre stillsammare färgval, litet grå vardag och litet blå längtan.

— Apropos konst —

— Rigas teatrar äro i ständigt uppgående och operan har ett sällsynt gott röstmaterial —

Ett sällsynt gott röstmaterial har även den lilla dam på en halv meter som dyker upp i dörren och kvittrar i kapp med fågeln i blå buren. Mademoiselle Mari-Anne Zarine tågar in på små vita ben, stolt medveten om att ingen vågar försöket att hejda en så söt liten fransk-lettiska med så stora blå ögon.

Vi återknyta.

— Det var ett bra betyg av en som är van vid Paris teatrar. Och Paris överhuvudtaget.

— Jag älskar Paris, men jag vill inte bo där —

— Vill Ni inte bo — ??

— Nej, jag tycker inte om livet där. Att aldrig en minut kunna få vara i fred och lugn för sig själv, att alltid vara med och forcera och jäkta, se allting och höra allting och känna alla och — ja, det finns ingen ensamhet där. Jag tror svenskarna — och alla utlänningar — ha fel uppfattning både om Paris och om parisiskan. De säga alltid, att jag är för lugn för att vara parisiska, men parisiskan, den äkta, inte hon som bara är turistreklam, hon är nog något annat än vad utlänningarna tro, lugn och intresserad för vardagligare ting än Montmartres månsken och boulevardströvierier.

Kanske skulle vi i vanliga fall protesterat mot detta försvarstal för parisiskan, av madame Zarine anspråkslöst snarast riktat mot den hyllning och beundran svenskar och andra lägga för parisiskans fötter. Men vi ge oss inför Madame Zarine som en vacker och charmfull representant för de av henne försvarade äkta spirituella och intellektuellt sensibla parisiskorna. B. A.

En godsfru under ofärdsår.

(Forts. fr. sid. 619.)

sarnas infall grep sig an med återuppbygandet av huvudgården. Manbyggnaden maktade hon ej med — den uppfördes först år 1805 på den medeltida grunden, som motstått eldens härjningar — men flygelbyggnaderna, som ännu stå kvar på sin plats, bära den dag som i dag är vittne om hennes initiativkraft. På en av dem finnes nämligen en väderflöjel i form av ett drakhuvud märkt med årtalet 1721 och Margaretha Törnflychts initialer.

Då hennes livslängd slutligen var tilländalupen "återgav hon", som det hette på den tidens bildrika språk, "sin själ åt himmelen",

Två gånger om dagen

skall hyn behandlas med Gahns Faréna-Crème. På morgonen bestrykes ansikte, hals och armar med den välgörande skönhetscrèmen, som samtidigt med att den skyddar Eder hy under dagen, utgör ett idealiskt underlag för puder. — På kvällen masseras Gahns Faréna-Crème in i hyn och motverkar på så sätt uppkomsten av finnar, rynkor och narighet. — Hyn bibehålles ung och fraiche. Välj till Eder hudcrème Gahn Faréna-Crème, som är så beskaffad att den tjänstgör såväl till dag- som nattcrème.

FARÉNA HAVRE-CRÈME

Till salu överallt i tuber à kr. 1:— i burkar à kr. 2: 50 i lyxburkar à kr. 5:—

Gahns
Upsala

Kungl. Hovleverantör

NYINKOMNA BADARTIKLAR TILL INKÖSPRISER

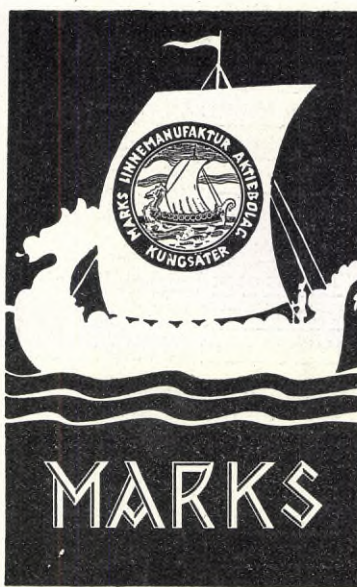
Tillfölje bristande lokalutrymme bortslumpa vi hela lagret av badartiklar till och under inköpspris.

Alla inkomna nyheter för sommaren bortslumpas.

Tel. 758 53
" 758 54

TWILFIT

Nybrog. 11
Stockholm

Bästa linnet för pengarna

får den husmor, som begär Marks linnevaror.

Marks linne är klistrefritt, vilket innebär samma fasthet och goda utseende efter tvätt som före.

Marks linne kommer från Kungsäter i Marks härad, Västergötland, där den moderna storindustrin framvuxit ur ortens urgamla förmåliga linnetillverkning i hemmen.

MARKS

handdukar och duktyger.
MARKS LINNEMANUFAKTUR A.-B.
KUNGSÅTER

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Hellsida f. t. 750:—, helsida e. t. 600:—.
Lediga platser och platsökande 30 öre.

Tel. 1645 o. N. 6147

Grundlagd av
FRITHIOF HELLBERG

IDUN

Chefredaktör:
EVA NYBLOM

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

Iduns prenumerationspris:

UPPL. A.		UPPL. B.	
Helt år	17:—	Helt år	15:—
Halvt år	9:—	Halvt år	8:—
Kvartal	4:53	Kvartal	4:25

Tel. N. 1602 o. N. 6147

KONSTNÄRLIGA GRAVVÅRDAR

från

A.-B. BRÖDERNA FLINKS
GRANITSTENHUGGERI
VÄSTERVIK

Sveriges största gravvårdsfirma. Grundad 1886.

Morgonpigga

blir man genom att ta sig ett glas *Samarin* och det sätter kroppen i fin form för hela dagen. Denna friska och läskande dryck har ett välgörande inflytande på de inre organens funktion, mage och tarmar rensas, blodet renas o. kroppssystemet erhåller en välbehövlig uppräckning.

Pris pr fl. kr. 2: 50. Säljes överallt.
Obs! Ej i lös vikt.

Cederroths Tekniska Fabrik, Stockholm.

MINIATYR SPARKASSE BÖCKER AV SKINN

TILLHANDAHÅLLES
VID INSÄTTNING Å
SPARKASSERÄKNING

SYDSVENSKA BANKEN

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bergslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Motala: Motala Tidning.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Strömstad: Strömstads Tidning.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Södertälje: Södertälje Tidning.

Sölvesborg: Sölvesborgs-Tidningen.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Upsala: Tidningen Upsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonssblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

och därmed ändades ett liv, som förvisso varit rikt på både glädjeämnen och besvikelser. Att hon varit en kvinna utrustad med mer än vanliga egenskaper därom vittnar följande inskription å den sten, som rakt nedanför högaltaret i Ösmo kyrka täcker hennes grav:

"Här under denna sten en fru är vorden gömder, Som av sin eftervärld bör aldrig bliva glömd, En fru, som för sitt kön och stånd en prydnad var, Som dygd i hjärtat och sann gudsfruktan bar. Om ock tillika bör för något räknat bliva Att även kunna i sin släkt mång anor giva utav en adelig och gammal skottisk stam.

En man hon ägde, som ett allmänt lovord hade, Om vilka alla gott, ont ingen nånsin sade. Med honom levde hon i fem och fyrtio år i samsja ogemens tills han blev lagder uppå bår.

Hon fyra döttrar så med sitt exempel ledde, Att de på lyckans högd med rätta blevo sedde. Till mågar store män och rådspersoner van, Hos vilka man allt stort men intet ringa fan: Grev Piper och Grev Horn samt Lillienstect den lärde, Grev Meierfeldt, som var den siste och den fjärde. Dess äldre son kom upp i frid på ärans stig. Till heder stor steg fram den äldre genom krig. Hon för de arma var i deras nöd en ljusa, Vad hon Guds hus har gjort kan detta hus just vijsa,

Gack bort, O vandringsman, och säg, en sådan fru I denna tid knappt en bland många finnes nu."

Det skulle bliva allt för långt att vidare orda om de följande ägarna till Djursnäs, vilket för övrigt icke ingår i planen för denna berättelse. Vare nog sagt att gården under längre tider varit i släkterna Hildebrand och Löwens ägo samt att den f. n. sedan år 1903 innehåses av godsägaren Adolf Roos.

Århundraden hava rullat hän på tidens jätteväg sedan den dag Margaretha Törnflycht, "som av sin eftervärld bör aldrig bliva glömd", påbörjade sitt återuppbyggande av denna gård, men kring de klippiga stränderna gå havet ännu sin böljegang och i de månghundraåriga ekarnas kronor höres vindens sus, minnande om den tid som flytt.

CON SJÖCRONA.

Diskussion på terep.

(Forts. fr. sid. 623.) säga fi fi så rå", inföll ivrigt en liten japanska med späd, fågellik stämma.

Nu kom en danska som hört samtalet. "Ih bevaras, kan lärare här i landet se att pojkar slåss utan att ingripa? Hos oss vore det ett oförlåtligt fel hos en lärare. Han är pliktig att ögonblickligen förhindra allt slagsmål. Pojkar skulle aldrig våga slåss så att en lärare såg det. Så strängt är det förbudet. Hur lätt kunde inte pojkar allvarligt skada varann! Och så förstör de sina kläder som stackars mödrar sedan ska reparera och göra rena. Nej, i Danmark kunde sådant inte gå an. Och vi är mycket angelägna om att uppfostra *fredliga* medborgare", tillade hon med eftertryck.

Alla utländskorna höll med danskan om att just det var ett betydelsefullt moment i denna fråga att lära barn att *hålla fred*.

"Här i landet, där idrott och sport står så högt har ni ju det yppersta medel att utveckla styrka och mod hos ungdomen under ridderliga former", sade österrikkiskan. "Det tycks mig vara så oridderligt att bruka våld, att *slå* en människa! Kasta honom i marken! Det är något lumpet i det. En brist på andlig överlägsenhet som stöter mig. Ja, förlåt mina damer, att jag säger min ärliga mening."

Nu inföll en svenska: "Jag är alldeles ense med Er, Madame, att vill vi skapa ett fredligt samhälle och fred mellan folk, så måste vi lära våra barn att styra sitt sinne och att behärska sig. Jag säger till min pojke att han skall inte ge sig i gruff, men i stället vinna kamraternas aktning genom att vara riktigt duktig i idrottslekar och sådana övningar. Och det har lyckats."

Värdinnan hade länge sett litet besvärad ut. Hon ville ju inte av artighet mot gästerna ta parti för någondera åsiktsgruppen. Hon hade aldrig reflekterat över hela saken. Hon hade också av gammal vana tyckt att slagsmål hörde till i pojkutvecklingen. Men hon kunde inte neka till att de främmande damernas synpunkter hade gjort en viss verkan på henne, hur försvarsvänlig hon än var.

Smärta, moderna och eleganta

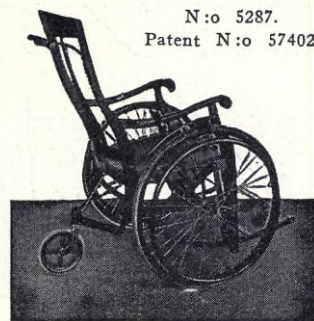
damer verka alltid tilldragande och väcka uppmärksamhet. Men grace och charm komma först till deras fulla rätt när de uppträda i förening med smärthet. Därför gäller det, att hålla vikten nere, och detta kan ske utan fara för hälsan och utan diet med hjälp av *Facil*.

Detta dietiska avmagringsmedel fås på alla apotek å kr. 4:— för 100 *Facil*-pastiller. Betalningen kan även insändas i frimärken till *Facil*-Depoten, postbox 365, Stockholm 1, varefter Ni omedelbart får ett glas tillsänt Eder portofritt och diskret.

Med varje glas *Facil*-pastiller följer bruksanvisning, normalviktstabell och uttalanden från personer, som blivit smärta genom *Facil*.

Gemlas Rullstol

N:o 5287.
Patent N:o 57402.

Införda offert och beskrivning från **GEMLA FABRIKERS A.-B.**
— DIÖ —

Begär alltid Vitrum's tillverkningar: Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel. Nedsatt pris.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat. Nedsatt pris.

Mineralvattensalter Vitrum.

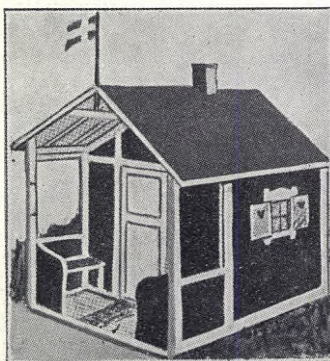
Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande o. mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist o. svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna. Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Sthlm.

Samtliga preparat finnes på alla apotek.

"LEKSTUGAN"

2 mtr lång, 1,40 mtr bred sammanfällbar, målad ut- och invändigt, tapetserad samt taket belagt med asfaltapp. — Sändes emballerad direkt från fabriken till kronor 145:—.

A.-B. Västerås Träförädling

Västerås.
Tel. 4 & 231.

Scherf

MILANESE-UNDERKLÄDER

Vitlackerade

Trädgårdsmöbler

Gedigna och stilfulla.
Begär katalog och pris från

Rönneådalens A.-Bol.
Stockamöllan, Tel. 19.

GENERANDE HÄRVÄXT

borttages på ett ögonblick smärtfritt utan att huden irriteras MED ROTEN medelst "Rapidenth". Rapidenth är ingen onyttig hårborttagningscreme utan förstör själva hårrötterna. Rapidenth, som är lagligen skyddat avlägsnar håren för alltid. Dr. med. Clasen skriver: "Denna metod är ouppnådd i fråga om effektivitet, absolut oskadlig och kan på det varmaste anbefallas för avlägsnande av hår." Rapidenth Kr. 5:20. Dubbel förpackning Kr. 8:— Sändes diskret vid förskotts betalning franko eller mot efterkrav + Kr. 1:— genom

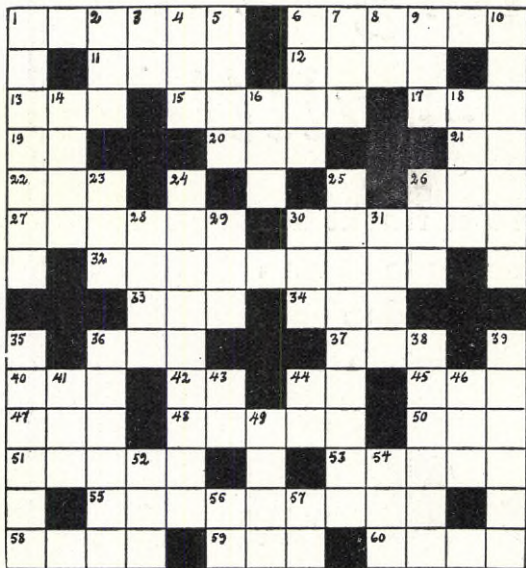
SCHRÖDER-SCHENKE
BERLIN W. 175, Potsdamer Str. 26 b.

Några droppar COPIN flytande bonvax gör Ert parkettgolv som nytt 1 kg:s burk 4 kr., 1/2 kg. 2:25 kr. Ej eldfarligt. — Luktar ej.
T. Olsens F. A. B., Munkbron 11, Stockholm. ☐

Det är inte alla dagar man får höra damer i så livlig diskussion på ett terep där ofta nästans fel och svagheter och toaletter utgör huvudtemat. Som sagt, det var uppfriskande.

Rättelse: Fru Mimmi Norrby, vars porträtt var införd på Iduns porträttgalleri i föreg. n:r, firar sin 60-årsdag den 31 maj i st. f. den 16 samma månad.

Kryssordstävlan i n:r 22.

Vågräta ord: 1. En ögonblickets ingivelse. 6. Ett område stort som halva Europa men nästan alldeles obebott. 11. En sådan gas är neon. 12. Trakt. 13. Skada. 15. Kan man ösa både vatten och vetande ur. 17. Torftig. 19. Användes till möbler. 20. Amors tillbehör. 21. Att äta i. 22. En sådan är stenbocken. 26. Bruk. 27. Anakoret. 30. Att förlora sin fuktighet. 32. Öppnas av krigare. 33. Indelas tiden i. 34. Olycks gudinna. 36. Döds gudinna. 37. Mansnamn. 40. Svar. 42. Älskades av Zevs. 44. Höjdrygg. 45. En himmelsk företeelse. 47. Att sitta på. 48. Vattensjuk mark. 50. På båten. 51. Biflod i Frankrike. 53. Rå. 55. För den som komponerar. 58. Tröttsamt mångordande. 59. Skynda. 60. Ar och har.

Lodräta ord: 1. Sigill. 2. Medlem av högadeln. 3. Förkortning av departement. 4. Huvudsakligen för barn. 5. Kan förekomma på damernas kläder, även station i Göteborgstrakten. 6. Är den som är i sjunde himlen. 7. Att intuitivt uppfatta. 8. Vikt. 9. Namn på flicka. 10. Får den som blir uppmärad till något. 14. Socken i Strängnästrakten och det samma som 23 lodrätt. 16. Odlas norrut. 18. Nära tre gånger så lång som Dalälven. 23. Något att odla. 24. Konkurrentavund. 25. Instrument för läkare. 26. Ord för lång som användes om dräkter. 28. Glider lätt på snö. 29. Gör sjukdomen. 30. Republik. 31. Att ösa med. 35. Föda för vissa tamfåglar. 36. Huvuddel. 38. Brukar ledsaga högt uppsatta. 39. Gör husmodern i bärtid. 41. Drottningnamn och verb. 43. Djur och förkortning på amerikansk stat. 44. Namn på fem olika socknar. 46. I våningen. 49. En öm punkt hos officeren. 52. Fiskredskap. 54. Svensk släkt ur vilken bemärkt kvinna utgått. 56. Efterskrift. 57. Flöde.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlings svar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 22".

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 16.

Vågräta ord: 2. Pau. 4. Harts. 6. Terrier. 8. Bom. 9. Lik. 11. Sem. 12. Ark. 14. Sot. 16. Vitgul. 17. Loggia. 18. Kel. 19. Sko. 21. Rek. 22. Lad. 24. Dyr. 25. Syskrin. 28. Notes. 29. Lux.

Lodräta ord: 1. Barrar. 2. Par. 3. Ut. 4. Hem. 5. Sel. 6. Tomglas. 7. Risgryn. 8. Betel. 10. Koger. 11. Sik. 12. Als. 13. Klo. 15. Tik. 20. Kaktus. 23. Dyn. 24. Dis. 26. Sol. 27. Rex.

På de bägge sparbanksböckerna äro 12 kronor insatta; de tillfalla syster Marta Holmgren, Orups-sanatoriet, Höör, och Elisabeth Hansell, Sundby, Strängnäs.

VIKING
UGNSVARTA
MED
LOCKÖPPNARE

DJUP GLANS **INTET OS**

KVALITETSVARA

KEMISK TVÄTT

utföres förstklassigt vid

A.-B. NYA BLÅ HAND

Postadress: Liljeholmen. Telefoner: Söder 33426, Liljeh. 23.

Etablerad 1858.

BUTIKER:

Hornsgatan 170.

Tel. Söder 301 35.

Brännkyrkagatan 2.

Tel. Söder 334 39.

Holländaregatan 13.

Tel. Norr 46 33.

Birgerjarlsgatan 7.

Tel. N. 125 09, 53 73.

Anna Walhiatt, Skolvägen 9, Älvsjö.

Advokaten Eva Andén Ateljé NORÉN

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576. Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Upplandsg. 18, 2 tr. V. 9465. Beställningar å Handtryck, Brokad-, Siden- och Kvitmålning. Lektioner meddelas.

Elegant nyhet.

Handtryckt sommarduk i glada färger. Storlek 90×90 cm. pris 3: 50
,, 125×125 ,, ,, 8: —

Vart Ni än skall,
har Ni bruk för en lättgående och elegant velociped från

WIKLUNDS

STOCKHOLM.

Pengar i Postsparbanken är Pengar i "Plånboken",

ty samma postsparbanksbok gäller vid **alla** postanstalter och sammanlagt intill 300 kr. pr kalendervecka utbetalas **utan uppsägning**. Ränta 4 %

Karl-Gerhard som kosacköverste.
(Jäger, hovfoto.)

För alla dem, som ivrigt och förväntansfullt längtat efter Karl-Gerhard och hans revy, efter salt och peppar, som välgörande skulle dugga över årets händelser och figurer, efter en personlig och spetsig opposition mot A.-B. Svensk Varitéimport och Revykonfektion, blev Aristofanes' verk "Ned med tjyvsamhället" på Komediteatern en liten besvikelse. Men varför också trissa upp förväntningarna så högt att ingen revy författare i världen skulle kunna motsvara dem? Tja, Karl-

I dag — i morgon — alltid

får Ni Tre Ess färskt hos
Eder handlande. Han
säljer raskt undan det
och får ständigt in nytt

Tre Ess
Smakar Som Smör

Säljes endast i de privata
affärerna.

Margarinfabrikernas
Försäljnings A.-B.

Gerhard har skämt bort oss, det är saken.

Det rätta djärva och satiriska greppet har Karl-Gerhard alltjämt, men vad hade han inte

Lili Ziedner som Tjocksondansös
i "Ned med tjyvsamhället".
(Jäger, hovfoto.)

kunnat göra av sin första akts bakgård och den andra aktens Bolsjevikierna på den tid han var obunden av sitt eget rykte, sin revy-jargong och sina revyfigurer! Nu fanns det många kvicka anslag, skickliga kupletter, briljanta melodier — bättre än i någon konkurrentrevy — och dråpliga maskeringar. Och så hela den förträffliga ensemblen, Lili Ziedner med sin utsökt tomma blick, Ludde och Rulle med sin trygga göteborgska, Wald. Dahlqvist med sin rara svada, Karin

I Aftontoalett —

Ljus och fest... spegelblanka golv... hundrade par i den stora, eleganta salen... skönhet och ungdom... kvinnlig charme! Vem är hon som nu kommer in i salen — damen i den vita kragen och med den vackra teinten? Hon ser så självmädd ut, ty hon vet med sig att hon offerar den nödvändiga tiden på sitt utseende, på att bevara sin ljusa och vackra teint. — Hon använder dagligen, morgon och afton, "OATINE" — i likhet med millioner andra damer, vilka lärt sig uppskatta denna crème med dess utomordentliga egenskaper.

Också Ni, ärade läsarinna, bör skona Eder ljusa, ömtåliga hud mot vårt hårda klimat — använd dagligen de världsbekanta oförlikneliga skönhetsmedlen OATINE och OATINE SNOW! Dessa vidunderliga, diskreta skönhetsmedel äro både föda och näring för huden. Behandlar Ni dagligen huden med OATINE och OATINE SNOW uppnår Ni den eftersträfvandvärda mjuka, rynkfria hud — som giver ungdom och charme, ty OATINE verkar uppmjukande, antiseptiskt och föryngrande på huden samt avlägsnar damm och smuts, även från de djupaste porerna. — Använd OATINE om natten och OATINE SNOW som underlag för OATINE PUDER om dagen — och Ni bevarar Eder hud vacker, mjuk och slät. Hundratusenden av damer bevara och återvinna sin ungdom och charme genom dagligt bruk av det skönhetskapande medlet: OATINE. Varje Oatine-förpackning innehåller "Skönhetsvinkar". — Begär uttryckligen OATINE och säg nej till alla värdelösa efterrapningar. OATINE och OATINE SNOW erhålles i alla bättre parfumerier i burkar å Kr. 2:50 och 5:— (3-dubbelt innehåll) samt i tuber å Kr. 1:25 och 2:50. I lyxförpackning till samma pris.

Efter rakningen är huden ömtålig, alla herrar böra därför använda OATINE.

Tillerkänd 10 Grand Prix och Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B.

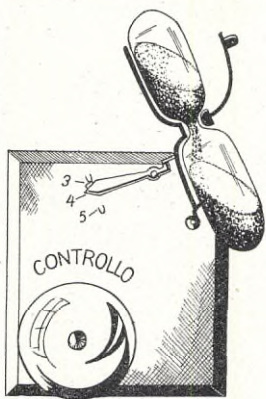
LONDON - PARIS - KÖPENHAMN - STOCKHOLM

Fås i Finland i Parfumerie Harrison, 27 Kaserngatan, Helsingfors.

Gardtman och Brita Werner, söta som vanligt, Hillevi Stenhammar, alltför högröstad som vanligt och en ny, ovanligt trivsamt humorist, Ernst Samuelsson. Men det ironiska karl-gerhardska kulissprättet har nu urartat till tjat och bryter en behaglig kontinuitet, tonen i både kupletter och dialog blir ibland betänkligt rå och plump och så måtte inte Karl-Gerhard lika allvarligt och entusiastiskt som förr studera vad sig i riket tilldragit haver, ty han kommer dragande inte en, utan flere, flere gånger med gamla paradhästar, som vi kunna både utan och innan. Daniels mustascher äro nog dyrkansvärda och grevinnan Bonde likaså, men det finns också andra betydliga och intressanta händelser.

Ja, så där kritisk bryr man sig om att bli på Karl-Gerhard. Men han bör ta det — om han nu bryr sig om det här — som en komplimang, ty det är inte på alla revyer man bryr sig om någonting alls. E. N.

Den efter kort levnad saligen avsmnade amerikanska hundfarsen på Oscarsteatern "Lilla Cyklon" fick en nedgörande kritik av hrr doktorer i dagstidningarna och inte var den något för Svenska Akademien med aspirerande omnejd, men det hindrar inte att vi skrattade, så vi tjöt, när vi i kretsen av nybakade studenter med balkklädda flammor och goda föräldrar med barn i knät beskådade pjäsen en vårlig lördagskväll. "Lilla Cyklon" var inte dumt komponerad, den var rosenrasande, men som sagt vi tjöt. Samt antecknade, att Magda Holm gjorde sin sak förbluffande bra och temperamentsfullt och att Einar Sissener talade norsk, så att vårt hjärta smalt. E. N.

Att koka ägg exakt på minuten

kan även den bästa husmor ibland misslyckas med, isynnerhet när hon har mycket annat att tänka på. Med N. K:s nya äggur "Controllo" bli äggen alltid välkokta! Ställbart för 3-5 minuter, pr st. 1:50

Köksavdelningen, Undre Bottenev.

A/B NORDISKA KOMPANIET

"Mannen av börd och kvinnan av Chikago" var en därtid utan dåraktighetens försonande humor och diktens försonande poesi. Mannen av börd såg ut som en dräng och kvinnan av Chikago som en ful Pariskokott. Gå och se något annat. B. A.

Redovisning.

Sedan redovisningen i föregående nummer har "Födelsedagen" mottagit.

Transport Kr. 6,802:46
Doktorinnan H. Håkansson, Stockholm 2:—
Musiklärarinnan Esther Silén, Stockholm 1:—
Fru Selma Fogelberg, Genevad 1:—
Fru Märtha Brydolf, Kristinehamn 2:—
Fru Ada Allerding, Göteborg 2:—
Fru Magda Nordqvist, Bofors 3:—
Doktorinnan E. Lundblad, Vänersborg 3:—
Fröken Ella Waldenström, Stockholm 1:—
Fru Helga Boman, Bengtsfors 3:—

Fröken Marianne Nordquist, Skrehäll 5:—
Fröken Ingrid Malmgren, Malmö 5:—
Fru Godsägare Axel Nilsson, Klågerup 5:—
Fru Valborg Nobel, Stockholm 5:—
Fru Majken Moberg, Norrviken 3:—
Fröken Valborg Olander, Stockholm 2:—
Friherrinnan E. Ridderstolpe, Strömsholm 2:—
Fru Ellen Fransén, Torsås 2:—
Fröken Ebba Fehrström, Stockholm 5:—
Fröken Ellen Dickson, Göteborg 5:—
Fru Ester Strandberg, Jönköping 2:—
Fru M. Törneblad, Stockholm 5:—
Fru Gunda Frisk, Kopparberg 2:—
Fröken Britta Brunius, Djursholm 1:—
Fru Augusta Ahnström, Stockholm 2:—
Fru Agda Larsson, Lund 2:—
Fru Anna Öresjö, Motala 5:—
Majorskan Augusta Petré, Kristinehamn 2:—
Fru Julia Tamm, Jönköping 3:—

Fru Mina Johansson, Stockholm 5:—
Fru Maria Pradon, Malmö 1:—
Fru Ruth Landerhjelm, Ljungavik 2:—
Fru Hildur af Billbergh, Stockholm 1:—
Fru Hanna Blomstedt, Göteborg 2:—
Fru Esther Quiding, Malmö 2:—
Fru Ellen Ewert, Göteborg 1:—
Grevinnan Ebba Lewenhaupt, Stockholm 1:—
Friherrinnan Augusta Rosenblad, Stockholm 3:—
Fru Emma Fredriksson, Löberöd 1:—
Fru Olga Molin, Löderup 1:—
Överstinnan M. Fischerström, Stockholm 2:—
Transport Kr. 6,901:46

När Ni firar Er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannerligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år på Er födelsedag — en — postanvisningsblankett

ELKO
INREG. VARUM.

MILANAI
UNDERKLÄ

ELEGANTA • LÄTTSK
KVALITETSHÖGA • OUMB
och erhålles hos Eder lev
för fina underkläder.
Observera ovanstående
INSYDDA VARUMÄR
Tillverkas endast av
TRIKÅ A.-B. ELKO. STOCK

med ovanstående insydda Elko-märke äro eleganta, hållbara, prisvärda och i övrigt av samma förstklassiga utförande som våra välkända milanaiseunderkläder.

Trika A.-B. Elko, Stockholm

ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

HEMTREVNADSRÅD

Av möbelarkitekt Eduard Rasch.

Sommargardiner.

Fråga: Vilka gardiner bli trevligast till ett rum med breda fönster, blå tapeter och Carl-Johansmöbel i naturbjörk, klädd med blått? *Liten sommarvilla.*

Svar: Voilegardiner i vitt, sydda med volanger. Omtag i blått.

Tapet till matrum.

Fråga: Är mycket tacksam för råd angående tapet till ett rum 5x5 m., beläget åt söder och med 2 fönster åt samma väderstreck? Rummet är möblerat med en svart matrumsmöbel.

Mångårig lösnummerköpare.

Svar: Utan att känna den färgskala, som redan finnes i rummet, är det omöjligt föreslå väggfärg. Som exempel en svagt citrongul vägg, orangeröda stolsisar och starkare gula, tunna gardiner, samt matta i gult, orange och grönt.

Draperier och gardiner.

Fråga: Hurudana draperier och gardiner bör jag ha i ett stort rum — kombinerat arbets- och sällskapsrum — med gamla Carl-Johansmöbler i mahogny? Möbelyg, blågrönt, enfärgat hemslojdstyg. Tapeter i brunt och brons.

En som aldrig frågat förr.

Svar: Välj draperier och gardiner av en randig bomullskvalitet, eventuellt möbelygs-, i blågrönt, grågult och något brons.

Tapeter.

Fråga: 1) Hurudana tapeter, armatur och mjuk matta till herrum med ett fönster åt väster, möbler i ljus ek med brunt skinn, golvlampor i brons, draperier och gardiner i grönt?

Blir det vackrare och modernare att bona om möbelen i den där grå färgen, som stöter i

EMULGON

(MED OCH UTAN JÄRN)

är en vitaminrik fiskolje-emulsion, som innehåller Phospho-Energon och kalk.

Är starkt aptitgivande, stärker muskler och benbyggnad.

Synnerligen välgörande för klena och undernärda personer i alla åldrar,

SPECIELLT FÖR BARN.

SÅLJES ENDAST Å APOTEK

grönt? I så fall vilken färgskala?

2) Hurudan tapet i sängkammare med benfärgad möbel, vit gardin med rosa undergardin och lampskärm i rosa?

Prenumerant i många år.

Svar: 1) Låt antikbona möblerna tämligen mörka. Tapeter i mustigt grågul putsimitation. Matta i mossgrönt, brunt, beigebrunt. Takbelysning i antikoxiderad mässing.

2) En svagt grållilarose tapet med enkelt mönster i beige och gråvitt.

Villainredning.

Fråga: Vi ska sätta bo till hösten och vore ytterst tacksamma för yttrande över våra planer och råd, hur vi på trevnaste sätt bör inreda vårt hem. Bostaden åt söder och väster. Matrum och vardagsrum nere. Herrum och sovrumsrum uppe. Sovrumsmöbeln mörkpolerad i flammig björk. Ha tänkt vita gardiner med blå inplöck och blå kavelfrans (ev. rosa). Sängöverkast kraftig vit hemslöjdsvara. Lampskärm av linne med korsöm i rosa och blått samt kläppfrans. Trasmattor i längder. Ljusa tapeter.

Herrumsmöbeln i mörk ek. Skinnfåtöljer. Tänkt grå eller guldbruna gardiner i myggtjäl. Har en skarpt röd, mjuk matta. I vilket rum stör den minst?

Matrummet åt söder med två fönster. Parkettgolv. Möbler i barock, mörk rökad ek. Lämpa sig här till gardiner och löpare av linne med infällda knypplade spetsar och stor trasmatta? Färger på den och på möbeltyget, tagetyg? Hurudana draperier, takkrona och tapeter?

Vardagsrumsmöbeln i mattblank, flammig björk med en skiftning i lila. Öppen spis. Har funderat på merceriserade gardiner guldbrun och lila eller någon sidenvara i solgult. Hurudana draperier, möbeltyg, matta, lampor och tapeter?

Om inte trasmattan passar till matrummet, var bör den lämpligast placeras?

Litet bo vi sätta vill.

Svar: Tag till matrummet en grågrön tapet och måla dörrar och foder i ekens färg. Mörkgrönt tagetyg. Använd linnegardinerna, starkt tefärgade, som undergardiner. Smala övergardiner med kappa i tagetygets färg, möjligen av sammet. Draperier av samma material och färg. Matta i jordbrunt, rostgult och grönt. Kristallkrona i barock med ljuskärmar i svagt rostgult. Den röda mattan kan säkert användas i herrummet, men låt först bleka den kemiskt. I vardagsrummet en gråbeige vägg med möbeltyg i grållila och blållila i randning. Gardiner och draperier i en ganska tjock, merceriserad kvalitet i sandfärg. Lampskärm i samma färg, eller en orreforsarmatur i bruntonat glas. I detta rum kan trasmattan möjligen användas, men vävd med rosegångsmönster, varigenom den verkar mindre enkel. Färger: brunt, beige, svagt gult, blållila och något svart.

FRÅGOR OCH SVAR!

Fruktaffär.

Fråga: För att öppna liten fruktaffär behöver hälsovårdsnämnden godkänna den?

Vart skall man vända sig för erhållandet av handelsrättigheter, och huru lång tid tager det för att få de papperen klara?

Margit.

Svar: För erhållande av handelsrättigheter vänder ni er till Överståthållarämbetet, Slottsbacken 6, 2 tr. Den skriftliga ansökan skall vara åtföljd av åldersbevis med uppgift om ni är gift eller ogift. Angelägenheten ordnas med det samma, och till Hälsovårdsnämnden behöver ingen ansökan göras.

Feriekurs.

Fråga: Vill Idun ge anvisning på något ställe i Frankrike eller i Schweiz där sommarkurser givas för utlänningar samt lämplig inackordering på platsen.

Studentska.

Svar: Se en annons å sista sidan i nr 21 av Idun om franska feriekurser i Champéry (franska Schweiz).

Avstävning.

Fråga: Huru skola dessa ord avdelas? August, omröringen,

bakugnen, åtminstone, kostym, do mestik, fönstret, fönster, ugnen, inhägnad, avmejade, galoscher.

En tolvårig skolflicka.

Svar: Au-gust, om-rö-ring-en, bak-ug-nen, åt-mins-to-ne, kostym, do-mes-tik, fön-s-tret, fönster, ug-nen, in-häg-nad, av-me-ja-de, ga-lo-scher.

Angående det sista ordet bör man så mycket som möjligt undvika att avdela utländska ord eller ord med främmande bokstavs-sammansättningar.

Blindlärarinna.

Fråga: Vilka äro fordringarna för att bli lärarinna för blinda och hur lång är kursen?

Intresserad.

Svar: Vid Kungl. Institutet för blinda å Tomtebodan utbildas lärarinnor för blindskolor. Utbildningstiden är ett år. För att kunna genomgå provårskurs fordras avlagd folkskolläraexamen eller därmed jämförlig utbildning. Provkandidat erhåller stipendium, fri bostad och värme. Provkandidater mottagas ej varje år. Ledig provkandidatsplats annonseras i skolpressen.

Den, som lever upp hela sin inkomst, blir förr eller senare beroende av andra.

Carl-August Bolanders bidrag till den litterära värmarknaden heter "En sådan där —" (Albert Bonniers förlag) och utgör en skildring från Stockholms undre värld med en portvaktsflicka som den tragiska huvudfiguren. Nog finns det omständigheter som kunna bringa en människa på fall, men så gement som ödet den här gången betar sig mot ett ungt och oskyldigt människobarn, gränsar till det otroliga. Något visst banalt vidlåder berättelsen, och man saknar det attiska salt med vilket författaren annars brukar krydda sina alster. Den är dessutom ganska löst komponerad och ger varken mer eller mindre än andra böcker i genren.

G. H.-E.

* Svenska Turistföreningens års-skrift 1929 är ägnad Norrbotten. Omslagsteckningen av Ossian Elgström med en kraftledning, en lapp och järnvägsräls i kombination ger genast ett första intryck av vad man har att vänta. Norr-

Eder man blir nöjd,

glad och belåten, om Ni bjuder honom KAFFE HAG, det koffeinfria äkta bönkaffet, som ej på minsta sätt kan inverka skadligt på hjärta, nerver, mage eller njurar.

Kaffe Hag är sammansatt av enbart ädlaste och yppersta råkaffesorter, från vilka det för många så skadliga koffeinet extraherats. Den som dricker Kaffe Hag får en aromatisk, delikat dryck och en härlig stimulans, men blir ej nervös eller irriterad. Gör ett försök, så kan Ni själv bäst döma, vad KAFFE HAG betyder för Eder och Eder familj.

Till Koffeinfritt Kaffe, A.-B., Stockholm 5.

Var god sänd mig en provburk (50 gr.) koffeinfritt KAFFE HAG. 10 öre i frimärken bifogas.

Namn:

Bostad:

Postadress: 5 d.

KAFFE HAG skonar Edert hjärta.

botten är ett "äventyrens land", som Ernst Didring stämplat det i sin artikel i årsskriften. Om detta lands olika aspekt skriva bl. a. sådana experter på området som prof. K. B. Wiklund i en uppsats Lapparna och stora världen. Med vanlig omsorg har redaktionen av årsskriften sökt att få sitt ämne så allsidigt belyst som möjligt. Ävenledes finns en del uppsatser från sydligare delar av vårt land som Västergötland, Öland, Halland och Skåne av samma värda-de utstyrelse som man är van att få från Turistföreningen.

En absolut nyhet för året är boken om Stockholm, som följer med gratis till alla årskortsköpare. Det är en förening av kulturhistorisk bild av huvudstaden och praktisk handbok och redaktionen ställer i ustikt att utgeva fyra liknande böcker, som behandla landet i sin helhet. Boken om Stockholm är trevlig till format och klart uppställd. Den innehåller inte bara välskrivna artiklar av Carl G. Laurin, Nils Ahnlund, Ernst Klein m. fl. utan på samma gång mycken värdefull upplysning om vår huvudstad. Den kommer säkert att bli mycket populär.

Eth. K.

* Fransk vardagsmat av Sonja Aminoff, Wahlström & Widstrand, pris kr. 4. Det franska köket anses, nog på många håll i Sverige bjuda på mysterier, som en vanlig dödlig inte kan intränga i. Men fransk vardagsmat hör man inte som regel talas om. Att dess tillagning bygger på sunda, enkla principer skulle man kunna förutsätta. Det är en god idé att avslöja dessa för en svensk allmänhet, som nu skett i fru Sonja Aminoffs bok Fransk vardagsmat. Fru Aminoff är själv husmor i Paris sedan flera år och känner också väl till svenska kök och deras möjligheter. På det viset får hon en utmärkt utgångspunkt. Den korta orienteringen i franskt vardagsliv, som inleder boken kan också vara värdefull. Förf. är inte ensam om sin hjärtesuck efter regelbundna måltidstimmor i Sverige, men det är en segsliten fråga, d. v. s. den har gjorts till något nästan olösligt.

Vad matrecepten angår konstaterar man med glädje, att det finns flera anvisningar på användning av rester på ett smakligt sätt och det är ett av huvudvillkoren för en god hushållning. Eth. K.

* Hjalmar Gullberg: "Sonat". P. A. Norstedt & Söners Förlag. Då Hjalmar Gullberg våren 1927 framträdde med diktsamlingen "I en främmande stad" var hans namn för de flesta nytt och okänt. Två år senare är nu förhållandet helt annorlunda, och detta kanske huvudsakligast beroende på att författaren är identisk med den ene av översättarna av Fåglarna. Lovorden över denna krävande prestation voro som bekant överströmmande, och sär-

(Forts. å sid. 635.)

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

Skultuna
Slottsfrun och torpormor bjuda med samma stolthet sina gäster ur en blänkande kopparkaffepanna från Skultuna.

mjöl fräses och spådas med gräddmjölk till en lagom tjock stuvning, som smakas av med salt, vitp. och vin. Litet av kalvbrässtuvningen tornas upp på varje ägghalva och beströs med stöta skorpor och riven ost. Smöret lägges överst i små flockar, och gratinlådan sättes in i varm ugn, tills anrättningen fått vacker färg och blivit genomvarm. På varmt serveringsfat lägger man först spenatstuvningen, som beredes på vanligt sätt, och sedan flyttar man hastigt över de gratinerade äggen, som placeras bredvid varandra på spenatbädden, se bilden. Anrättningen serveras genast.

Flugschampar i spenat.

Hårdkokta ägg skalas och båda topparna skäras av. Dessa hackas. På lämpligt serveringsfat breder man först ut en vanlig spenatstuvning. I denna ställas äggen med jämnt avstånd från varandra. Råa tomater skäras mitt itu tvärs över, och en halva

Den rena och oförfälskade råvaran i **VI-TAL** brödet gör all dess närande och hälsosamma egenskaper äro oöverträffade.

AKTIEBOLAGET ARVID PETERSSONS BRÖDFABRIK
ESKILSTUNA

INSLAG I SOMMARHUSHÅLLNINGEN.

Nu kan husmodern på allvar börja inrätta sitt hushåll för sommartid. Den största skillnaden mellan vinterhushållning och sommarhushållning är kanske den mycket stora olikheten i tillgång på ägg och grönsaker. Under det man under vintern måste inskränka förbrukningen av dessa födoämnen till ett minimum, har man under sommaren rättighet att slösa en smula med dessa värdefulla beståndsdelar. Särskilt kunna vi komma överens om, att sommarens grönsaker äro en välsignad tillgång, som vi böra till det yttersta utnyttja till fördel för hälsan inte endast under sommarens solskensdagar, utan nyttan härav sträcker sina verkningar långt fram, även under mörka och grönsaksfattiga vinterdagar. Nu är det också så lyckligt, att dessa båda födoämnen — ägg och grönsaker — passa så bra tillsammans. När det gäller näringsvärdet komplettera de varandra på ett utmärkt sätt. Ägget är rikt på äggviteämne och fett; grönsakerna innehålla kolhydrat, närtsalter och vatten. Dessutom finnes tillgång på vitaminer av olika slag. Men utom det, att kombinationen ger oss en lämplig sammansatt näring äro dylika rätter vanligen utomordentligt läckra i smak och synnerligen aptitretande för ögat. Husmodern kan knappast bjuda på läckrare, lättare och angenämare rätter under sommaren än sådana sammansatta av ägg och grönsaker.

Som frukost, lunch eller supérrätter lämpa de sig särskilt bra, och de kunna serveras varma eller kalla.

Nedan följer förslag på några goda dylika rätter.

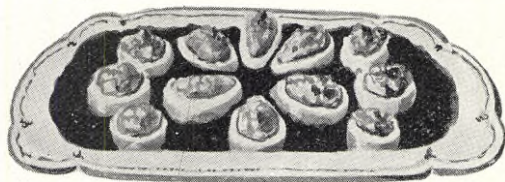
Gratinerade ägg med kalvbräss i spenatstuvning (för 6 pers.)

6 ägg, 200 gr. kalvbräss, 40 gr. smör, 60 gr. mjöl, gräddmjölk, salt, vitp., ¼ dcl. madeira.

Till gratinering: 1 msk. st. skorpor, 1 msk. riven ost, 25 gr. smör.

Spenatstuvning: 50 gr. smör, 50 gr. mjöl, 300 gr. spenat, vatten eller mjölk, salt, socker.

Äggen hårdkokas, skalas, klyvas och läggs i en väl smord gratinlåda. Kalvbrässen ansas, blancheras, kokas och skäres i små tärningar. Smör och

Gratinerade ägg med kalvbräss i spenatstuvning.

lägges på varje ägg med yttersidan uppåt. "Svamphattarna" beströs med den hackade äggvitan.

Omeletterullader med grönsaker (för 6 pers.)

5 ägg, 4 dcl. mjölk, salt, 1 msk. smör.

Fyllning: 300 gr. spenat, 50 gr. smör, 1 blomkålshuvud.

Äggen vispas och blandas med mjölk och salt. En liten långpanna smörjes väl, äggblandningen hälls i och sättes i medelvarm ugn, tills den stannat. När omeletten svalnat, stjälpes den upp på smörpapper. Spenaten ansas, sköljes väl och lägges i en kastrull utan vatten att koka i sitt eget spad 5 min. Den tages upp, får rinna av väl, blandas med smöret och bredes ut på omeletten eller också användes stuvad spenat. Omeletten rullas nu ihop som en rulltårta. Den skäres i lagom tjocka skivor

Omeletterullader med grönsaker.

som en dylik, och skivorna läggs efter varandra i krans på lämpligt serveringsfat. Anrättningen hälls varm över kokande vatten, och mitt på fatet placeras ett vackert kokt blomkålshuvud, se bilden, eller också stuvad blomkål eller andra grönsaker.

Äggtoppar med sparris (för 6 pers.)

4 ägg, 2 dcl. kokande mjölk, salt.

Sparrisstuvning: 1 kn. sparris (ca 25 stycken), vatten, salt, 50 gr. smör, 75 gr. mjöl, 2 dcl. gräddmjölk, salt, socker.

Äggen vispas i en bål, och den kokande mjölken tillsättes under fortsatt vispning. Blandningen smaksättes med salt och fylls i väl smorda äggkoppar (eller andra släta småformar). Dessa ställas i vattenbad i en kastrull och få mycket sakta koka (eller sjuda), tills äggblandningen stannat. Äggtopparna stjälpas då upp i krans på varmt serveringsfat, och en god sparrisstuvning placeras på mitten.

Idén kan användas med andra kombinationer: spenatstuvning och andra grönsaker, räkor, fisk m. m.

Grönsaksrand.

1 stort blomkålshuvud, 2 dcl. vatten, 3 dcl. gräddmjölk, 6 ägg, salt, socker.

Till formen: 25 gr. smör.

Blomkålen ansas, kokas mjuk i saltat vatten och passeras. Äggen vispas väl och blandas med gräddmjölk och den passerade blomkålen. Massan smaksättes, lägges i en väl smord kransform och gräddas i vattenbad i ugn. Anrättningen stjälpes upp och serveras med smält smör. Den kan annars serveras med räksås, tomatås eller dyl. eller med andra kokta grönsaker.

I stället för blomkål kunna andra passerade grönsaker användas.

Grönsakslåda med äggstanning.

Kokta grönsaker (en sort eller blandade) läggs i väl smord eldfast form. En äggstanning (till varje ägg en dcl. mjölk) hälls över, och anrättningen sättes i medelvarm ugn, tills den stannat. Serveras med smält eller rört smör.

Ägg i tomatmajonnäs (för 6 pers.)

6 hårdkokta ägg, 1 kn. sparris, vatten, salt.

Majonnäs: 2 äggulor, ¼ tsk. salt, ¼ tsk. vitp., ½ tsk. senap, 1 msk. vinättika, 2 dcl. kronolja, 1 dcl. tomatpuré.

Till majonnäsen blandar man de två äggulorna tillsammans med kryddorna och hälften av ättikan i en bål. Under kraftig vispning eller omrörning tillsättes den ljumma kronoljan, från början droppvis. När oljan tjocknat, kan oljeportionerna ökas något. Resten av ättikan tillsättes då och då droppvis, medan man arbetar in oljan. När majonnäsen är helt färdig — den bör då ha samma konsistens som rört smör — inblandas tomatpuré och kokta kalla sparrisbitar. De hårdkokta äggen skalas och skäras mitt itu tvärs över. Gulorna tagas försiktigt ur. Tomatmajonnäsen lägges på lämpligt serveringsfat, och så mycket tages ifrån, att det räcker att fylla äggvitorna. Äggulorna föras genom passersikt direkt på tomatmajonnäsen, och på denna bädd ställas de hårdkokta halva äggen fyllda med tomat- och sparris-majonnäsen.

Ät mer fisk!

En billig och hälsosam fiskrätt, bekväm att taga till är

Fyrtornets Fiskbullar

Tillverkade av utskott färsk råvara.

Utom den vanliga kvaliteten — Gul etikett — finnes alltid i lager fiskbullar i

Champignonsås, Tomatsås och Hummersås.

Äkta endast i "Slottsgryns" påsar med ovanstående etikett.

EKSTRÖMS VANILIN-SOCKER

VAR SKOLA VI GÖRA VÅRA INKÖP?

En lättbesvarad fråga-läs Idun

GUMMESONS KONSTHANDEL

Strandvägen 17, Stockholm

VACKRARE VARDAGSVARA

STRANDVÄGEN 7 A - STOCKHOLM
Tel. Öst. 200.

BAGERIER:

LEKSANDBAGERIET

Nybrogatan 69.

Moster Lottas Brödbod

Birger Jarlsgatan 53

BAND, SPETS-GARNITYR OCH SCARVES:

Sucksdorffs Bandhandel

Hamngatan 38.

FLAGGOR:

Stockholms Flaggfabrik

Ny adr.: Grevturegat. 35.
71816. Ö. 1941.

FOTOGRAF:

SANDELS JOR

Drottningg. 27, 4 tr. hiss. Tel. N. 93 29

GARN & HANDARBETE:

Systrarna Hultgren

Birger Jarlsgatan 13, 2 tr.

KAFFE:

Två utmärkta kaffeblandningar
Special Kr. 4: —, Extra Kr. 4: 40
KAFFEHANDELN KVARNEN
Skepparegatan 53 A. — Tel. Ö. 7256.
Extra finmalet kaffe för brygning.
Hemsändes.

MODEMAGASIN:

Firma Gerda Janson & C:o

Inneh.: Ebba Olson & Gerda Janson.
Drottninggatan 45.

OPTIKER:

Clara Ekström

Jakobstorg 3

Parfumeri AROMA

kungsgatan 13

SKODON:

JERNS

DROTTNINGGATAN 35

SMÖR, OST, ÄGG:

Ph. Engfeldts Smöraffär

Östermalmstorg 2.

SNÖRMAKERI:

Mattssons

KLARBERGSGAT. 52

SPETSAR:

De Förenade Spetsfabrikernas FÖRSÄLJNINGSLOKAL

Grevturegatan 13

TENNVAROR:

TENN

i gamla och nya stilar.
TENNSTUGAN
Nybrogatan 6. Tel. Ö. 96.

UNDERKLÄDER, STRUMPOR & CORSETTER:

Eva Magasinet

Biblioteksgatan 11 - Kungsgatan 29

VIKTUALIER, KONSERVER OCH MEJERIPRODUKTER:

Charlotta Holmberg & Son

Hötorget 9. Tel. 5 78, N. 45 06.

IDUNS KÖKSALMANACKA

(2-8 JUNI).

SÖNDAG. *Frukost:* Kotletter à la Morland med brynt potatis; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Gösfilé på spenatbädd och potatis. Sparrissufflé med rört smör. Rabarberpaj med vaniljsås.

MÅNDAG. (Makaronidag.) *Frukost:* Bräckt skinka med stuvad ägg; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Grönsakstimbäl med smält smör. Chokladkräm med grädde och småkakor.

TISDAG. *Frukost:* Havregrynsgröt. Polsk sallad; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Dillkött på får med potatis och rå morotssallad. Vispad filmjolk.

ONSDAG. *Frukost:* Postflingor med rabarber. Omelette med stuvad rädisor; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Ugnstekta gäddfiléer med gräddsås, grönsallad och potatis. Fyllda strutar.

TORSDAG. *Frukost:* Uppstekt havregrynsgröt. Pytt i panna med förlorade ägg; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Falsk oxsvanssoppa. Spenatpudding.

FREDAG. *Frukost:* Havremustvälling. Sillbullar med stuvad morötter; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Kejsarpastej (rester från onsdag) med svampsås. Blancmangé med blandad frukt.

LÖRDAG. *Frukost:* Bräckt korn med stuvad potatis; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Inkokt fisk med rödbetor, riven pepparrot, grönsallad och varm potatis. Brulépudding.

Kalkkotletter à la Morland (för 6 pers.). 6 kalkkotletter, salt, smör, 1 burk champignoner, 1 liten njure, 1-2 lökar, 3 msk. madeira, 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, 1 äggula, salt, socker, vitp.
Tillagning: Kotletterna ansas och stekas. Njuren blancheras, hackas mycket fint, brynes med hackad lök och njurfett, spådes med vin och får koka ihop. Av smör, mjöl, spad och äggula göres en tjock sås, vari champignoner ligger. Denna fördelas på varje kotlett, och runt om på fatet lägges den hackade njuren.

Gösfilé på spenatbädd (för 6 pers.). 1¼ kg. gös (eller gädda), 1 msk. salt, 1 tsk. ättika, fiskspad.

Spenat: 400 gr. spenat, 30 gr. smör.
Holländsk sås: 60 gr. smör, 2 msk. mjöl, 3 äggulor, 2-3 dcl. fiskspad, salt, citronsaft, socker.

Till garnering: Grönsallad, 1 citron.
Fisken ansas och tages ut i filéer. Dessa gnidas in med salt och ättika och få ligga ½ tim, varefter de kokas i fiskspad (kokt på huvud och ben). Spenaten rensas, sköljes och kokas 5 min. i sitt eget spad tillsatt med litet salt. Spadet hälls av, och spenatbladen

läggas upp på varmt serveringsfat. Fiskfiléerna läggs på spenatbädden, och såsen bredes över, så den täcker fisken. Till såsen blandar man smör, mjöl, äggulor och en del av fiskspadet tillsammans i en kastrull. Blandningen får under ständig vispning sjuda, tills den tjocknar. Resten av fiskspadet tillsättes under tiden i små portioner, tills såsen blir lagom tjock. Den smakas av väl med citronsaft och kryddor.

Rätten garneras med utsirade citronskivor samt salladsblad och persilja.

Grönsakstimbäl (för 6 pers.). 100 gr. långa makaroner, 200 gr. spenat, 2 kn. rädisor, 1 liten knippa sparris, 1 burk konserverade bönor, 2 knippor karotter (eller grönsaker t. ex. ärter, blomkål, sockerrötter eller dyligt), 50 gr. smör, 3-4 ägg, salt, vitpeppar.

Makaronerna kokas nästan färdiga i saltat vatten (även rädisorna) och få rinna av. En form smörjes väl och beklädes invändigt med makaronerna. Äggen vispas i en bål, och alla grönsakerna blandas försiktigt in. Smöret tillsättes, och massan smaksättes väl. Formen fylls med grönsakerna, bindes över med smörpapper och kokas i vattenbad en timme. Den stjälpes upp och serveras genast med smält smör.

Den kan annars serveras med lätt stekta skinktarningar, vilka läggs i grupper omkring timbalen. Emellan skinktarningarna kan man garnera med hårdkokta äggklyftor.

Polsk sallad (för 6 pers.). 300 gr. kokt eller stekt fisk, 200 gr. tomatkivor, 200 gr. gurka i småbitar, 2 hårdkokta ägg, persilja, 2 dcl. tjock grädde, 1-2 msk. riven pepparrot.

Tillagning: Fisken, tomaterna och gurkan läggs upp på ett fat, grädden vispas till hårt skum, blandas med pepparrot och bredes över anrättningen, som sedan garneras med hackade ägg och persilja.

Rå morotssallad. 2 äpplen torkas, befrias från stjälk och blomfnas och rives på rivjärn. Samma vikt ansade morötter rivs på samma sätt och blandas med äpplena. Saften av ½ citron tillsättes och massan avsmakas med honung eller socker. Serveras i salladier.

Spenatpudding med pannkaka (för 6 pers.). 6-8 tunna pannkakor, 3 kkp. stuvad spenat eller kokta spenatblad.

Äggstanning: 3 ägg, 2½ kkp. god mjölk, salt.

Till formen: Smör.

Spenaten, som bör vara väl avsmakad, bredes ut på pannkakorna. Dessa rullas ihop och läggs i en väl smord pajform. Äggstanningen hälls över, och formen får stå en stund, innan den sättes in i ugnen, tills anrättningen blivit färdiggräddad. Serveras med smält smör.

Kejsarpastej (för 6 pers.). *Pajdeg:* 100 gr. smör, 100 gr. mjöl, 100 gr. kokt riven potatis, 2 kkp. stekrester eller fiskrester, 1 msk. smör, 3 kkp. kokta grönsaker av olika slag.

Beredning: Smör, mjöl och potatis blandas till en deg och härmed beklädes en form. Kött eller fiskresterna fräses med smöret samt läggs varvvis med grönsakerna i formen. Av degen göres ett lock, som lägges över och penslas med äggula. Pastejen gräddas 1 tim. i ugnen. Den stjälpes upp och garneras med överblivna grönsaker samt serveras med steksås eller svampsås.

VÄVSKEDAR

av rostfritt material. Obs. denna fördel! Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemslöjd.

NYHET!

alla väverskor bör "BOBIN!" köpa vår patentrade bobin-växel. Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik
Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

Näring i en eller annan form är nödvändigt för allt organiskt liv. Edra krukväxter behöva

Nutrigén-Hesselby-blandningen,

ett av fackmän utexperimenterat närsalt.

Finnes i alla frö-, färg- o. kemikalieaffärer.

ISM

Gjutna Aluminiumkärl

finnas i varje välsorterad järnhandel.

BRÖDERNA SÖDERBERGS
Metallgjuteri & Metallfabrik,
ESKILSTUNA.
Tel. 1207. Tel. 1205.

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags
Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

REYMERHOLMS COCOSSMÖR
AVITA SKEPPET
till matlagning och bakning

STADSHUSMODELLEN

Elegant nyhet.

Finnes i de flesta
GULDSMEDAFFÄRER

Doktor A. Kjellbergs Institut

(Innehavare Doktor Sven Backman.)
Kurs i fysikalisk behandling: Massage, sjukgymnastik, ljus-, elektrisk- och värmebehandling.
Holländaregatan 3, Stockholm.
Begär prospekt. Tel. Norr 667.

Sommarkurs

i praktisk tillskrifning och kläd-sömnad 25 juni—15 juli.

FEMINA

Engelbrektsgratan 5, Stockholm.
Tel. 20 12 N. 20 66

Ny kurs

i massage o. sjukgymnastik samt övriga fysikaliska behandlingsmetoder börjar den 10 nästkommande september. Kursen lämnar fullständig specialutbildning och för de elever som sedermera önska att eventuellt praktisera i Amerika meddelas, att myndigheterna därstädes godkännt värt avgångsbetyg. Illustrerat prospekt sändes på begäran. Försäkra Eder i god tid om plats vid kursen.
Göteborgs Gymnastiska Institut.
Östra Hamngatan 45. Göteborg.

Strengnäs Husmodersskola

Sommarkurs på 2½ månad. Börjar d. 8 juni. En 6 veckors kurs i matlagning, bakning, konservering m. m. börjar d. 8 juli. Modern villa nära skog och friluftsbad. Tennis. Prospekt o. upplysn. genom Fru M. Braune, Strengnäs, Tel. 898.

Damer med kapital och kulturella intressen!

Flickskolelärarinna, 28 år, seminarieutbildad m. studentex., driven av verkligt studieintresse, önskar för universitetsstudier lån av privatperson. Amortering efter studietidens slut, d. f. n. innehavd plats återtagas, dessförinnan endast ränta. Hög livförsäkring finnes. De bästa referenser. Svar till "God hälsa, A. S.", Iduns exp., Stockholm.

Ung dam

önsk. sällsk. m. fam. eller annan dam und. sem. fr. mitt av juli t. badort v. franska kust. Referens. önsk. o. givas. Sv. t. "T. R.", Idun, Sthlm.

English Reading Party

(i American Literature and English Composition), 17/6—15/7; C. S. Fearensida, Ragnhildsberg, Södertälje.

För

husföreståndarinna

finnes plats ledig den 15 juni hos änking med 2 barn i åldern 6 och 10 år i en av Stockholms Trädgårdstäder.
Fordringar: Alder högst 40 år, god skolunderbyggnad och bildning, kärlek till barn, lugn, tålmod och fasthet vid deras fostran, ordningssinne, fullständig kompetens att på egen hand kunna sköta ett hem och dess ekonomi. Läkarintyg att sökanden är fullt frisk måste företes. Jungfru finnes.
Ansökan med betygsskrifter, uppgift om referenser och fotografi, vilket returneras, sändas till: "Ansvarsplats", Svenska Dagbladet, Kungsholmstorg 14, Stockholm.

Att medfölja familj

till badort och se efter ett barn söker tjugoförårig flicka plats mot fri resa och någon lön. Har genomgått hushållsskola samt innehaft plats i hushåll. Sv. till "G. I.", Hjo, post restant.

Bildad Wienflicka

önskar plats som hjälp och sällskap i familj med barn. Musikalisk. Språkkunnig: serbiska, ungerska, tyska franska, engelska. Svar sändes: Dir. Johan Jaensson, Karlskrona.

(Forts. fr. sid. 632.)

skilt framhölls den fulländade förening av inspiration och språklig säkerhet, som kännetecknade de lyriska partierna.

Med sin nyutsända samling Sonat fullständig Gullberg ytterligare intrycket av en boren diktare, vilken under förvärvandet av klassisk bildning och gedigen kultur lyckats behålla sin ungdomligt friska receptivitet. Kostymen är hela tiden vald med stor omsorg, och ingen enda detalj ditkommen på en slump, och dock uppfordrar den aldrig till att nämna ordet "pose" eller till att forska efter några litterära modejournaler. Temat på första sidan:

"Jag mötte i ett vimmel utan gräns hans blick, och såg att blicken var en väns.
Den sade: 'Jag förstår. Men låtsas du, som intet skett! Jag får ej dröja nu.'

Jag ville tacka för att jag fick tröst, men teg, och gömde orden i mitt bröst.
Han fördes bort. Jag visste vem han var.
På marken släpade det kors han bar."

kunde tillfredsställa den strängaste musiker, så som det på en gång inleder och samlar, och den religiösa grundtonen vibrerar med ett ofta gripande djup i sin styrka. På ett par ställen erinrar man sig osökt Harriet Löwenhielm, men horisonten är här vidare än sjukrummets, och ropet bortifrån, som för H. L. kom från hinsidan graven, drar i stället Hjalmar Gullberg ut till det levandes lycka och sorg.

I genomsnitt kan sägas att dikterna få sin starkaste verkan, där versmåttet är som enklast, såsom i den underbart vackra Drömd Visit och i Ariel, vars två sista, på en gång knappa och bräddade strofer lyda:

"Jag älskar dig, jag vill att du skall vara här en kort minut!
Var lugn! Helt ande är jag nu.
Mitt blod är sövt, begäret slut.
Jag löser dig, ty min passion är av eterisk art i kväll.
Flyg, eko av min andes ton!
Jag löser dig. Flyg, Ariel!"

Möjligen kunde man invända att de dikter, som behandla den jordiska kärleken, verka förtunnade och avlägsnade, jämfört med de starka ting i denna genre, som funnos i debutboken, men emellanåt djupna även de till verklig innerlighet. Hjalmar Gullberg behöver icke längre räddas det farliga och mindre angenäma epitetet "ung och lovande", han har redan infriat sina första löften, vilket ingalunda utesluter att han bör kunna ge nya, kanske resligare.
E. H. L.

Med Ellen Rydelius i Berlin.
(Berlin på 8 dagar, Bonniers,

6:50 kr.). Berlin som turiststad — det är väl ändå ett otacksamt ämne? Rom och Paris eller London och till och med New York som högefstersträvansvärda attraktioner — ja, gärna det. Men Berlin har man nog en liten fördom emot ur synpunkten sevärdhet, nöjesstad. De många svenskar, som fara till Berlin, göra det i nio fall av tio icke för sitt nöjes skull utan för affärer eller studier, och de ha sällan tid att upptäcka Berlin. Atminstone förekommer det väl ytterst sällan att någon svensk där nere går till verket med samma förväntningar eller upptäckarglädje som om det gällde ett av de berömda stora turistcentra.

Ellen Rydelius har i sin uytökna handbok *Berlin på 8 dagar* lärt oss, att den inställningen till Berlin är alldeles felaktig. Det är för de flesta främlingar en okänd stad, men borde väcka deras intresse då den har så mycket att bjuda åt alla. De senaste årens febrila utveckling har låtit prägeln modern världsstad allt tydligare framträda. Den yngsta av Europas metropoler är till utsträckningen världens största stad med ett yttinnehåll på 880 kvadratkilometer och dess invånareantal — 4,200,000 — överträffas i vår världsdel endast av Londons.

Se där ett par intressanta siffror ur fru Rydelius bok. Berlins museer äro med rätta berömda, den som älskar konst kan försjunka i dem för dagar. En utförlig vägledning genom dem finner man i Berlin på 8 dagar. Liksom sina föregångare Rom på 8 dagar och Paris på 8 dagar innehåller den många värdefulla praktiska anvisningar och råd angående den viktiga matfrågan och andra för den resandes välbefinnande lika viktiga frågor.

Fru Rydelius har själv föreläskat sig i Potsdam, vilket är förklarligt nog och hon har också en viss böjelse för det av resande mindre ofta besökta Charlottenburgs slott. Näst nutida konst och byggnadsverk är nog rokokon starkast företrädd i den tyska metropolen.

Allt som allt kan man rekommendera Berlin på 8 dagar, som värdigt sluter sig till sina två föregångare om Rom och Paris.

Eth. K.

*

Värnyheterna från Lindblads Förlag. På det Lindbladiska förlagets nyhetslista för innevarande vårsäsong märkes bl. a. sjätte bandet av den av riksarkivarien Helge Almquist redigerade Världshistorien, omfattande perioden 1700—1789 med lektor Sigurd Schartau och bibliotekarien Gunnar Carlquist som författare. Vidare föreligger en ny del av verket "Inledning och kommentar till Bibeln". Det är den 3:dje i ordningen av planerade 6 delar.

En nyhet av intresse för husmodrar inför den stundande sommarsäsongen är "Vegetarisk kokbok" av Anna Olsson. Som van-

Ni bör magra

bliva slank och modern och förbättra ert allmänna välbefinnande utan att behöva tillgripa vare sig diet, kroppsövningar eller medicin. Synligt resultat redan efter fem dagar. Ni kan lätt själv reglera avmagningskuren att gälla hela kroppen eller endast viss del. Tillskriv Fru Christiane Christiansen, 45 Nörregade, Köpenhamn K. 7, som gratis sänder Eder upplysningar om ett verksamt medel, lätt att följa i hemlighet. Medlet är ett verkligt mirakel.

ligt utger förlaget även i år ett häfte "Mors dag", denna gång med originalbidrag av Vilhelm Moberg, Ivan Oljelund, Albert Viksten, Vira Eklund och Elisabeth Hjelmqvist.

Av nyheter från föregående år, som omtryckts, märkas professor Behouneks skildring av Italia-expeditionen "Männerna på isflaket", som nu föreligger i 10:de tusendet, vidare "John Wesley" av Laura Petri, "Utan tidtabell" av E. Melander, "Med två ögon" av Ivan Oljelund och "Vårsådd" av Jeanna Oterdahl. Andra nytryckningar äro "En ovälkommen" av Nanny Johansson, "Skolflickor" av Jeanna Oterdahl, "Pollyanna växer upp" av Eleanor Porter, "Trädgårdsbok" av Sigrid Melander, "Formulärboken" av Axel Carlborg, "Kring livets ord" utgiven av Fanny Ekenstierna och Aline Cronhielm, m. fl.

Under
Juni, Juli och Augusti
hålles
IDUNS EXDEDITION
öppen
9—4, lördagar 9—3.

Studiesällskapsresan till rösträttskongressen i Berlin.

Studiesällskapsresan till rösträttskongressen i Berlin i juni avgår från Trälleborg den 15 juni kl. 9.00 och återkommer dit den 24 juni på aftonen. Priset är 195 kronor (tio dagar). Viktigt är att anmälan göres *snarast möjligt*, så att rum kunna beställas i god tid. 50 kr. erlagges i förskott. Anmälningar insändas till fru Jenny Velanders, S:t Eriksgatan 4, Stockholm, tel. K. 30674 samt till Nordisk resebureau, som anordnar resan.

Förslaget att utsträcka färden till Prag, Wien mötte inga sympatier — man ville hellre koncentrera sig på kongressen. Denna resa har därför uppskjutits till september.

Om minst 20 deltagare avresa från Stockholm ordnas en anslutningsresa som avgår från Stockholm den 14 juni kl. 21.25 och återkommer dit den 25 på morgonen. Denna särskilda tripp Stockholm—Trälleborg och retur kostar 46 kronor, inkl. två sovvnagsbiljetter.

GUNILLA-SKOLAN, UPSALA.

Grundad 1911. Gamla Torget 2. Telefon 370.
HUSMODERSKURSER för bildade unga flickor börja den 4 sept. 1929.
SYKURSER i linnesöm, klädsöm och barnkläder börja den 13 sept. 1929.
Prospekt och närmare upplysningar på begäran.
KARIN GERLE. ANNA SCHENSTRÖM.

Teleborgs Hjälpension för Flickor

å Teleborgs Slott invid Växjö. Undervisning enl. flickskolans kurser t. o. m. 8:de klassen. Särskild kurs i språk, konst- och litteraturhistorik, musik, hushåll och sömnad. Alla ämnen valfria. Individuell undervisning. Infödda språklär., konservatorieutbildad musiklär., exam. skolkökslär. Pensionsavgift 2,000 kr. pr läsår. Höstterminen börjar den 30 aug. Prospekt på begäran.
Elsa Kjellander-El Kirsh, Teleborg, Växjö. Rt. 199.

Tollarps Lanthushållsskola

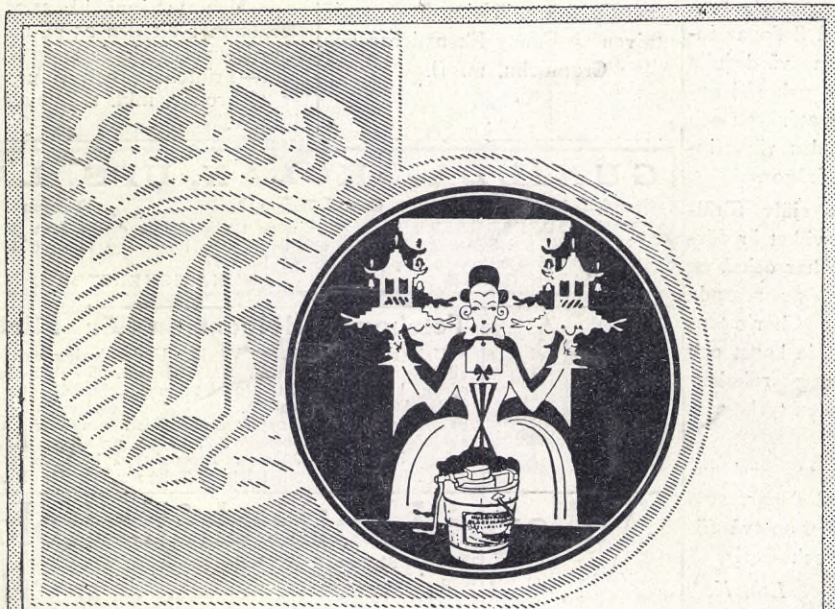
Sköne: Krist. län.
Ny kurs om 3½ mån. börjar den 15 juli. Undervisning i matlagning, bakning, tillvaratagande av slakt, konservering samt vävnad och sömnad.
Skolan är understödd av stat, landsting och hushållningssällskap. — Friplatser och stip. Låga avgifter. Lämplig praktiskt kurs även för unga flickor med realskolex. och 8 kl. flickläroverk. Prospekt med närmare upplysningar lämnas genom föreståndarinnan, adr: Tollarp.
Tel. Tollarp 23.

Fackskolan för Huslig Ekonomi i Uppsala.

Lärarinnekurs i matlagning och handarbete börjar 2 sept. Anmälan före 1 juli.
Lärarinnekurs i matlagning och lanthushåll med 2 term. i Uppsala, 1 år å Brogård, börjar 2 sept. Anmälan före 1 juli.
Lärarinnekurs i barnavård, omkr. 17 mån., börjar den 26 aug. och i jan. Anmälan före 1 aug. och 15 nov.
Husmoderskurs, närmast avsedd för flickor med högre skolbildning, börjar den 26 aug. Anmälan före 1 aug.
Specialkurs (högre husmoderskurs) i finare matlagning och klädsömnad börjar 26 aug. Anmälan före 1 aug.
Praktisk yrkeskurs för utbildning av hushållerskor och kokerskor börjar 20 aug. och i jan.
Lärarinnekurs för skolkök, 3 term., börjar i jan. Anmälan före 1 nov.
Kurs i matlagning för större anstalter börjar i jan. och varar 1 år. Anmälan före 1 dec.
Lanthushållsskolan Kumlan börjar sin vinterkurs omkr. 1 nov. Friplatser och statsunderstöd.
Tryckt program n:r 38 på begäran gratis och franko.

MENTHOL med EUCALYPTUS
**För desinfektion av mun och svalg.
 Mot förkylning och för rökare.**
FÅS ÖVERALLT à 25 ÖRE PR ASK.

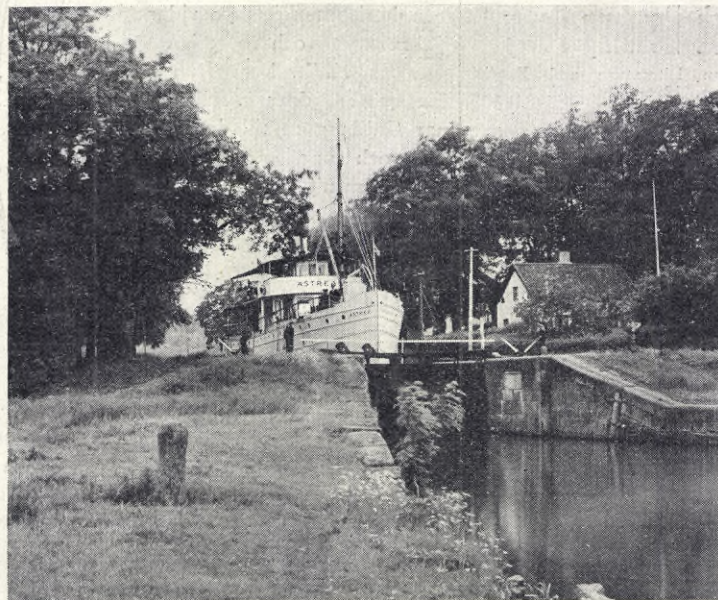

De härligaste efterrätter

kan Ni själv lätt framställa för en ringa kostnad med en snabbt och säkert arbetande

Husqvarna
 Glacemaskin

HUSQVARNA VAPENFABRIKS A.-B., HUSKVARNA.

**Sveriges vackra turistled
 GÖTA KANAL**

GÖTEBORG—STOCKHOLM genom älvar, kanaler och insjöar. Besök vid platser av historiskt och kulturellt intresse.

JÖNKÖPING—STOCKHOLM genom sjön Vättern och kanalvägen från Vadstena.

GÖTEBORG—JÖNKÖPING i bekväm turistbil. Anknytning till ångare på Stockholm.

Begär prospekt hos Resebyråerna.

ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL
 GÖTEBORG - STOCKHOLM